

Novinski list, ki se izdaja vsak dan, razen v nedeljo in praznikih.
Uredništvo:
Ljubljana, Konjicova ulica 8. Telefon 156.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon 440.
Celje: Kocanova ul. 3. Telefon 156.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglas po tarifi.

JUTRO

Upravitelj: Ljubljana, Prešernova ul. 84.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Imenik oddelkov: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 3402.
Podružnice: Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 440.
Podružnica: Celje: Kocanova ulica št. 3. Telefon št. 156.
Računalni priprave: Ljubljana, št. 11.942, Praga št. 78.160, Wina št. 105.241.

Ljubljana, 14. oktobra. Med fašističnimi listi, ki so vodili kampanjo proti naši državi, je bil tudi »Giornale d'Italia«, ki je priobčeval dopise svojega beograjskega dopisnika. Ta je skušal navadno dokazovati, da Jugoslaviji ni do sporazuma z Italijo, kakor tudi ne do iskrnega sporazuma z drugimi sosednimi državami. Dejanja so govorila drugače in vedno znova kazala, da stremi vsa naša zunanja politika za uvrstitvijo miru in reda ter za ustvaritvijo dobrih sosednjih odnosov z vsemi sosedmi, torej v prvi vrsti tudi z Italijo kot našim najbližjim sosedom.

Tega dejstva naposled tudi fašistični tisk ne more več prikriti in ga je moral vzeti na znanje tudi g. Virginio Gaida, direktor »Giornala d'Italia«. Tako je pred par dnevi objavil ta list članek, ki priznava želje in prizadevanja Jugoslavije ustvariti prijateljske odnose z Italijo. Toda g. Gaida skuša pri tem dokazati, da si želi Jugoslavija prijateljstva z Italijo samo v besedah, dočim v svojih dejanjih dokazuje baš nasprotno. Kot dokaz za to trditve navaja v svojem najnovejšem članku, da izvajamo s pomočjo oboroženih tolovcev celo na italijanskem državnem ozemlju in da vzdržujemo »protitalijansko propagando v Julijski Krajini. Dalje dokazuje »Giornale d'Italia«, da žive italijanski državljani v Jugoslaviji v nekakem izjemnem položaju in pod pritiskom njim nasprotno propagando.

Vse te trditve bazira g. Gaida na raznih, vseskozi izmišljenih argumentih, s katerimi pa operira kot z dokaznimi dejstvi in ž njimi tolmachi omajane odnose med Jugoslavijo in Italijo. Vsi ti očitki so bili pri nas in v svetu že ponovno zavrnjeni in bi bilo nepotrebno, o njih opet polemizirati. Pribiti pa je treba eno stvar. »Giornale d'Italia« nam očita, da vodimo organizirano protitalijansko propagando. V naši državi obstaja samo ena nacionalna organizacija, ki vodi skrb za naš Jadrin, vzbujajo zanimanje in ljubezen. Cilj te organizacije ni niti najmanj agresiven in ne v vzbujanju kakave neresničnosti proti temu ali onemu sosedu. Prva stremi samo za gospodarskim razvojem in vsestransko povzdigo naše pomorske obale.

Kako pa je v tem pogledu onstran Jadrana? G. Gaidi bo gotovo bolje znano kakor nam, koliko je v Italiji raznih organizacij, ki vodijo borbo in aktivno propagando ne za svoje morje, ne za svojo državo, temveč za našo državo in naše morje. Cela vrsta je teh organizacij, na čelu jim znani družbi Lega Nazionale in Dante Alighieri, pa »Pro mare nostrum«, »Pro Dalmazija«, zveza dobrovoljcev itd. Njim ob strani stoji še mnogo drugih šolskih, sportskih in sličnih organizacij, ki jim je glavni cilj mamljenje italijanske javnosti za aspiracijami proti naši državi in z dokazovanjem, da je Dalmacija italijanska. Na tej tezi bazira v Italiji že cela literatura.

Vse te organizacije imajo sicer vsaj na zunanji resničnosti zasebnih organizacij, vendar pa uživajo vsestransko podporo poluradnih in celo uradnih organov. Zato fašistični tisk ni niti najmanj upravičen, da išče neobjavljene organizacije pri nas in da katerikoli naših organizacij očita imperalizem ali iredentizem.

Kongres Zveze kopališč in zdravilišč

Sarajevo, 14. oktobra n. Danes je bil tu otvorjen kongres Zveze kopališč, zdravilišč in letoviških ustanov v naši državi. Kongres je otvoril kanonik dr. Lovro Radičević iz Zagreba, ki je pozdravil prisotne in poudarjal važnost pospeševanja turizma kot naša kopališča in zdravilišča, kakor za narodno gospodarstvo sploh. Kongres ima pred vsem namen proučiti organizacijo dotoka gostov iz inozemstva po vzorcu Francije, Švice in Italije, kjer privatno in javno znatno podpirajo oblasti. S kongresa so bile odposlane pozdravne brožavke kralju, predsedniku vlade ter ministrom za socialno politiko, trgovino, finance, promet in javna dela. Izvoljeno je bilo častno predsedstvo s dr. Jeftanovičem, predsednikom sarajevske podružnice »Putnika«, na čelu. V imenu ministrstva za trgovino je govoril šef oddelka za tujski promet dr. Žižek, v imenu generalne direktcije železnice pa inšpektor Franc Cizoj, ki je obljubil, da bo generalna direktcija železnice vestno proučila vse predloge, ki jih bo stavil kongres. Poročilo o položaju hotelstva v Jugoslaviji je podal g. Rajković iz Beograda. V imenu »Putnika« je govoril g. Dragomanović, ki je predlagal, naj bi se v novih banovinah osnovali odseki za tujski promet in zdravilišča. Na popoldanskem zborovanju so bile izvoljene sekcije, ki bodo proučile vse zbrano gradivo ter predložile plenumu kongresa potrebne resolucije v odobritev.

Vlom v zagrebško župnišče

Zagreb, 14. oktobra n. V pretekli noči so v lomili neznan lopov v župni urad sv. Blaža v Zagrebu. Odprli so vse pisalne mize, prevrnili tudi železno blagajno, ki je pa niso mogli odpreti, ker niso imeli pravih orodij. Odnesli so samo lonec masla.

Določitev delokroga banske uprave

Prenos poslov z ministrstevna banske uprave naj zasede ekspeditivno administracijo - Enotne smernice za organizacijo banskih uprav.

Beograd, 14. oktobra p. V vseh ministrstvih se vrše priprave za čimprejšnjo izvedbo zakona o upravni razdelitvi države na banovine. Kakor že javljeno, je izdalo ministrsko predsedstvo vsem ministrstvom okrožnico, v kateri jih poziva, naj najkasneje do 16. t. m. sporoče, kateri posli, ki so jih doslej opravljala ministrstva, naj se prenesejo na bansko upravo. V to svrhu so se danes v vseh ministrstvih vršile konference resornih ministrov z načelniki posameznih oddelkov in s strokovnimi uradniki. Kakor se izve, bo prenehanje zlasti iz kompetence gospodarskih ministrstev na bane večina vseh onih agend, v katerih je doslej odločalo ministrstvo kot druga in deloma kot zadnja instanca, tako da bo ministrstvu pridržano samo vrhovno nadzorstvo. Tendence je, da se administracija kar najbolj olajša in pospeši, tako da bo moglo na eni strani vsako ministrstvo v najkrajšem času rešiti vsako zadevo, ki mu bo po kompetenčni pristojnosti predložena, na drugi strani pa bodo mogle banske uprave v lastnem delokrogu rešiti najkrajšim potom kar največ zadev, pri katerih je zainteresiran najširši krog.

Istočasno se vrše tudi konference novomenovanih banov, ki se muče v Beogradu.

Reorganizacija gospodarskih zbornic

Področja gospodarskih zbornic se bodo po možnosti krčila s področji banovin - Vprašanje bo urejeno v novem zakonu o obratih

Beograd, 14. oktobra. Č. Načelnik ministrstva trgovine in industrije dr. Stjepan Krpan je izjavil v razgovoru z novinarji, da bo glede na novi zakon o razdelitvi države na banovine potrebno izdati enotni zakon o obratih kakor tudi zakon o organizaciji gospodarskih zbornic. Zakon o obratih bo v najkrajšem času izdela posebna v ta namen določena komisija. Načrt bo dostavljen

Na konferenca se razpravljalo o enotnih smernicah organizacije banskih uprav in o javnih obrih delovnega programa novomenovanih banov.

Prihodnje dni bo izšla posebna uredba o organizaciji banske uprave. V tej uredbi bo zlasti tudi določen uradni delokrog samega bana in njegovega pomočnika, ki bo imel položaj stalnega najvišjega uradnega vođe, dočim je banski položaj izvenuradniški in bolj državno-političen in reprezentativnega značaja. V uredbi bo določen način poslovanja, razdelitev referatov in tudi preciziran že v zakonu predvideni prenos gotovih banskih poslov na okrajne inspektorje.

Bani in njihovi pomočniki bodo prihodnji teden pričeli z notranjo organizacijo svojih uprav. Odnosno bodo s pomočjo velikih županov vršili prenos poslov in s tem likvidacijo dosedanjih velikih županov. Do izvršitve te likvidacije in definitivnega prevzema banske uprave pa bodo vodili upravo na zunaj (orej napram publikli) še veliki župani.

Kakor se v podučnih krogih zatiruje, se razmišlja o tem, da se za bane in uradnike banske uprave uvede uniforma.

Odličen angleški politik v Beogradu

Poslanec angleške delavske stranke Renald Smith se je na povratku z mirovnega kongresa v Atenah ustavil v Beogradu

Beograd, 14. oktobra p. Včeraj je prišel semkaj ugledni član parlamentarne delegacije angleške delavske stranke g. Renald Smith, ki se je udeležil mirovnega kongresa v Atenah. Na meji pri Gevgeliji ga je sprejel in pozdravil tajnik zunanjega ministrstva g. Gavrilović, ki ga bo spremljal za časa njegovega bivanja v Jugoslaviji. V razgovoru z novinarji je g. Smith izjavil, da hotel izkoristiti priliko, ki mu jo je nudil atenski kongres, da osebno prouči Balkan in da se zlasti seznani z razmerami v Jugoslaviji kot največji balkanski državi.

Danes dopoldne je g. Smith posetil zunanjega ministra g. dr. Marinkovića, s katerim je imel daljši razgovor, nato pa je v zunanjem ministrstvu sprejel novinarje, ki jim je med drugim izjavil:

Bil sem na mirovnem kongresu v Atenah, na katere so bile zastopane tudi vse balkanske države. Smatram, da je bil ta kongres neprecenljive važnosti in mnenja sem, da bi se morali taki kongresi vršiti redno. Po mojem mnenju bi bilo najumestnejše, da jih sklicuje Društvo narodov in ne bilo bi na pacno, da dajo inicijativo za to balkanske države, katerim mora biti glavni cilj pacifikacija Balkana. Na Balkanu se gleda pri nas v Londonu, kadarkoli se ga omenja, vedno kot na zabojo dinamita, ki lahko vsak čas eksplodira. Iskreno me veseli, da se je tudi naša država po svojih zastopnikih tako aktivno udeležila tega kongresa in tudi pri tej priliki dokumentirala svojo miroljubnost.

Novinarji so se zanimali za sodbo g. Smitha o razmerah v Angliji in o angleških odnosih do ostalih držav. G. Smith je bil v tem pogledu precej rezerviran in je samo naglasil, da je bil med sovjetsko Rusijo in Anglijo dosežen sporazum glede obnove diplomatskih odnosov. Angleška delavska stranka se je odločila za ta korak že takrat, ko še ni bila na vladi. Najaktivnejše je Anglija sedaj angažirana pri razorožitvenem vprašanju. Rešitev tega vprašanja si predstavlja Anglija v treh etapah. Prva etapa je angleško-ameriški sporazum, ki je bil dosežen povodom razgovorov med Macdonaldom in Hooverjem v Washingtonu. Druga etapa bo konferenca petih velešil, ki se bo vršila meseca januarja 1930. Tretja etapa pa mora biti splošna razorožitvena konferenca v Ženevi. Angleška delavska vlada je prepričana, da se li bo posrečilo uresničiti ta program, od katerega si obeta pacifikacijo Evrope. Razorožitev je predpogoji za osnovevanje evropskih Združenih držav.

Opoldne je zunanji minister priredil banket na čast g. Smitha. Na banketu so bili poleg zastopnikov vlade člani angleškega

poslaništva in več višjih uradnikov zunanjega ministrstva. Nocoj odpotuje g. Smith v Zagreb, kjer bo ostal dva dni, nakar se bo preko Ljubljane vrnil na Angleško.

Čestitke predsedniku vlade

Beograd, 14. okt. AA. Predsednik vlade general Živković je prejel tekom današnjega dne brojavo čestitke k zgodovinskega zakonu od 3. oktobra med drugim iz naslednjih krajev, Maribor, Krapina, Ogulin, Konjice, Podused, Zagreb, Požega, Sunj, Pizarovina itd.

Odložene funkcije primorskega bana

Split, 14. okt. Č. Primorski ban dr. Ivo Tartaglia je odložil vse funkcije, ki bi se morda ne strinjale z njegovim novim položajem. Med drugim je odložil predsedstvo Jadranske Straže, članstvo ravnateljstva Mestne hranilnice, odvetniški zbornici pa je sporočil, da se odpoveduje advokaturi in da je nedovršene posle v svoji odvetniški pisarni poveril dr. Mirku Tipčeviću, svojemu dosedanjemu družabniku.

Razmejitev srezov

Split, 14. okt. Č. Včeraj popoldne je odpotovala z avtomobilom v Livno komisija, ki ima nalogo, da razmeji srez, ki se bo zakonu o banovinah razdeljeni med vrbsko in primorsko, oziroma med drinsko in primorsko banovino.

Odgoditev važne licitacije

Beograd, 14. oktobra A. Upravni odbor Samostojne monopolske uprave je z ozirom na novo razdelitev kraljevine sklenil, da se napovedana licitacija za veleprodajo tobaka, cigaretnega papirja in vžgalic, ki bi se morala vršiti v soboto 19. oktobra, odloži. Licitacija bo ponovno razpisana pod novimi pogoji za oddajo te veleprodaje v zakup, kar bo interesentom pravočasno objavljeno.

Inspekcija vojne mornarice

Split, 14. oktobra n. Podadmiral Wikenhauser je odpotoval z admiralsko jahto v Boko Kotorsko v svrhu inspekcije našega vojnega brodograja.

Univerzitetni profesor pred Državnim sodiščem

Beograd, 14. oktobra p. Dne 20. t. m. bo pričela pred Državnim sodiščem za zaščito države razprava proti bivšemu profesorju beograjske univerze dr. Dragoljubu Jovanoviću, ki je obtožen po zakonu o zaščiti države zaradi nekega govora, ki ga je imel na beograjski univerzi.

Kritičen položaj v rumunski vladi

Zaradi Saraceanove izvolitve zahteva kmetska stranka demisijo finančnega ministra - Popovici bo najbrže odšel v Berlin kot poslanik

Bukarešta, 14. oktobra. g. Politični položaj, ki je nastal po izvolitvi regenta Saraceana, daje političnim krogom mnogo misliti. Včeraj so se razširile govorice, da namerava pravosodni minister Junian podati ostavko, ker je užaljen zaradi načina, kako je ministrski predsednik Maniu nekaj ur pred izvolitvijo regenta obvestil svoje ministrske kolege o kandidatu. Govorice so nastale najbrže zaradi tega, ker je minister Junian nastopil enomesenični dopust in se že včeraj odpeljal na Dunaj.

Nadaljna posledica Saraceanove izvolitve je tudi ta, da zahteva kmetski vodja Miha. Iaze demisijo finančnega ministra Popovicia,

ki je z novim regentom v svaštvu. Ministrski svet se bo bavi s tem vprašanjem in ugotovil, ali gre za razmerje, ki ni vzdržno. V pozitivnem primeru bo dobil minister Popovici mesto poslanika v Berlinu. Ministrski predsednik Maniu je mnenja, da bi sprememba v finančnem ministstvu v sedanjem trenutku, ko se rumunska valuta polagoma stabilizira, škodovala nadaljnjemu dobremu razvoju rumunskih financ. Razčlenjevanje te važne zadeve, do katerega bo prišlo tekom prihodnjih dni, se pričakuje v rumunski politični javnosti z veliko napetostjo.

Macdonaldova zadača v Kanadi

Razorožitev utrjenih točk ob ameriški obali - Kanada se boji prevelikega vpliva Zedinjenih držav

Newyork, 14. oktobra. o. Danes je zapustil predsednik Macdonald Zedinjene države ter odpotoval v Kanado, kjer bo moral izvršiti najtežji in najbolj kočljiv del svojega programa. Moral bo namreč poskusiti kanadsko vlado uveriti o potrebi sporazuma z Zedinjenimi državami ter pripraviti teren za podpis atlantske pogodbe.

Predsednik Hoover in Macdonald nista razpravljala samo o formalnih svareh potreb: pomorske razorožitvene konference, temveč tudi o bodočih korakih za izvedbo ameriško-angleškega pomorskega sporazuma. V teh razgovorih je namreč predsednik Hoover vključil vsem demantem priložil, da bi bila sklenitev atlantske pogodbe, ki naj bi garantirala svobodo morja, ter izpolnitev Kelloggove pogodbe spremljiva za ameriško javnost le s pogolem, če bo Anglija razorožila svoje mornariške postojanke v Halifaxu na Bermudskih otokih in na Jamajki. Mac-

donald je pristal na to zahtevo ter že sporočil angleški vladi naj pripravi razorožitev na Jamajki in bermudskih otokih. Glede Halifaxa pa je izjavil, da se mora poprej dogovoriti s kanadsko vlado ter ji obrazložiti potrebo tega koraka. V kanadskih političnih krogih pa misli o razorožitvi Halifaxa niso prav nič naklonjeni, ker so mnenja, da je vpliv Zedinjenih držav na Kanado že radi velikih ameriških finančnih investicij v Kanadi danes tako velik, da pomenja že resno ogrožanje angleških interesov. Z razorožitvijo Halifaxa bi se Anglija odrekla močnemu orožju v borbi zoper prodirajoč vpliv Zedinjenih držav ter še bolj na stežaj odprla vrata njihovi prevladi.

London, 14. oktobra. s. Macdonald je povabil ameriškega predsednika Hooverja in soprogo naj čim prej obiščeta Anglijo. Hoover je vabil soprogo s pogolem, če bosta s tem zadovoljna njegova vlada in zunanje politični odbor senata.

Otvoritev volilne borbe na češkoslovaškem

Zrebanje vrstnega reda posameznih list je prineslo komunistom prvo mesto - Prijavljenih strank je za dobro tretjino manj nego pri zadnjih volitvah

Praga, 14. oktobra. g. Za volitve, ki se bodo vršile dne 27. oktobra, se je skupno prijavilo 19 strank, to je za 12 manj kot pri zadnjih volitvah. Zrebanje vrstnega reda posameznih list je prineslo zanimiv rezultat, da je prešla komunistična lista prvo številko. Naslednje številke so zasedle nemške, madžarske, poljske in židovske stranke. Prva češka volilna lista je na osmem mestu. Volitev se udeležujejo tudi fašisti pod

imenom: Liga proti vezanemu sistemu list, toda njihova akcija nima političnega, temveč samo osebni značaj. Na čelu ene volilne liste je degradirani zastopnik šefa generalnega štaba Gajda. Komunisti ne kandidirajo svojega vodje Šmerala, ki zavzema trenutno v moskovski internacionali pomembno mesto, in so tudi številne dosedanje komunistične voditelje postavili na mesta, kjer je malo izgleda, da bodo izvoljeni.

Gospodarska nujnost združitve Evrope

Tardieu poudarja, da plačuje Evropa letno 24 milijard za prekomorsko žito - Že to dejstvo opominja evropske države k združitvi

Pariz, 14. oktobra. s. Notranji minister Tardieu je govoril včeraj v Belfortu o nujnosti gospodarske združitve evropskih držav. Uvodoma je trdil, da bo postal problem preskrbe z žitom ne samo za Francijo, temveč za vso Evropo že v prihodnjih letih življenjsko vprašanje. V zvezi s tem je stavil minister zahtevo, naj bi vse evropske države skupno reševale to važno gospodarsko zadevo. Tardieu je ugotovil, da je treba letno plačati 24 milijard frankov prekomorskih dobaviteljem žita, ki bi jih

bilo lahko prištediti, če bi bilo domače poljedelstvo primerno organizirano. Kar velja za žito, velja tudi za druge poljedelske in industrijske proizvode. Da se reši to življenjsko važno vprašanje, je treba opustiti stare navade. Na stari celini se gotovo nujno sijajni izgledi za izboljšanje življenjskih pogojev, če bi njeni predstavniki razumeli in hoteli opustiti malenkostne spore, ki stanejo dnevno milijone.

Nova kitajska vlada

Peking, 14. oktobra. o. Maršal Feng je sestavil novo vlado s sedežem v Pekingju. Predsedstvo vlade je prevzel Wansinwei, zunanje ministrstvo Čen, ministrstvo prosvete pa je prevzela soproga pokojnega Sunjantsena. Vlada maršala Fenga bo poskušala izvesti pomirjenje Kitajske ter preprečiti novo grozečo državljansko vojno. Moskva, 14. oktobra o. Na Kitajskem je ponovno izbruhnila državljanska vojna. Kakor poročajo iz Peipina, korakajo armade maršala Fenga proti Nankingu. Cangkalšez zbira v okolici Nankinga močne čete in je odredil aretacijo vseh Fengovih pristašev.

Poincaré okrevl

Pariz, 14. okt. AA. Bivši predsednik francoske republike Poincaré se počuti od dne do dne bolje, tako da je že mogel sprejeti predsednika francoske republike Doumerguea, predsednika francoske vlade Brianda in druge odlične osebnosti. Poincaréja so globoko ganili izrazi obče naklonjenosti, ki jo uživa v javnosti. Vstaja redno ob 8. zjutraj in prebije vse dopoldne v svojem delovnem kabinetu, kakor pred boleznijo. Ko bo Poincaré popolnoma okrevl, bo vdrugič operiran. Po operaciji pa se bo napotil v južno Francijo na odhiti.

Berlinski nadzunan dr. Böss bo odstopil

Berlin, 14. oktobra. d. V berlinskih političnih krogih prevladuje mišljenje, da bo zaradi korupcijske atere bratov Sklare kompromitirani berlinski nadzunan dr. Böss podal po svojem vprašku iz Zedinjenih držav ostavko. V zvezi s tem smatrajo ko najresnejšega kandidata za njegovega namestnika dr. Friedensburga.

Trockij ostane nasprotnik Stalina

Carigrad, 14. okt. a. Glede na vesti različnih časopisov, da se je pripravljeno Trockij sporazumeti s Stalinom, trdijo prijatelji Trockega, da so te vesti neresnične in da jih širijo samo komunisti za namenom onemogočiti Trockega pri njegovih prijateljih v Rusiji. Trockij stoji slejkoprej na odločnem stališču napram Stalinovi politiki.

Nemci romajo na grob dr. Stresemanna

Berlin, 14. oktobra. o. Tekom včerajšnjega dneva je obiskalo grob pokojnega ministra dr. Stresemanna 100.000 ljudi, tako da je bila policija prišljena ukreniti obsežne varnostne odredbe. Opažati je bilo med množicami posebno mnogo deželanov, ki so se prišli pokloniti spominu velikega nemškega državnika.

Litovski minister obtožen radi korupcije

Kaunas, 14. oktobra. AA. Začetkom prihodnjega leta se bo začela pred litovskim državnim sodiščem razprava proti bivšemu ministru financ Petrusliu, ki je obtožen zaradi korupcije. Preiskava proti Petrusliu je bila zaključena že dni.

Izpraznjevanje Porenja

Koblenc, 14. oktobra s. Jutri bodo zapustili mesto 23. in 61. francoski pehotni polk, kakor tudi 39 polk topništva. Istega dne bo izprazen tudi Bad Ems, kjer bo ostala do popolne izpraznitve drugega basu, ki bo zaključena do konca decembra, samo francoska orožniška postaja.

Trgovinska pogodba s Španijo

Izjava ministra trgovine g. Juraja Demetrovića - Pogodba prinaša znatne olajšave za naš izvoz v Španijo

Beograd, 14. oktobra. AA. Minister za trgovino in industrijo g. Juraj Demetrović je danes popoldne novinarjem o pravkar podpisani trgovinski pogodbi med našo državo in Španijo naslednja pojasnila:

V programu naše trgovinske politike se še deli časa posvečena posebno pažnja trgovinski pogodbi s Španijo, čeprav gre našemu izvozu v Španijo zaenkrat za neznatno mesto. Smatra se namreč, da so izgledi, ki jih odpira španska tržišna našemu izvozu, mnogo večji in da je v to potrebno samo odstraniti gotove ovire, ki izhajajo večinoma iz obstojeca trgovinsko - carinskega režima v Španiji, pa da se bodo pokazali primeri uspehi v obojestranski trgovinski bilanci.

Naj navedem samo najznačajnejši razlog, ki zadržuje naš izvoz v Španijo. Z nekaj let pobira Španija za blago, ki se uvaža iz držav s tkzv. devalvirano valuto, torej tudi za blago iz Jugoslavije, poleg običajnih uvoznih carin še posebno supertakso, ki običajno podražuje naše proizvode in s tem izpodbija njihovo konkurenčno sposobnost. To je moral izkustiti zlasti naš les, ki se uvaža v Španijo preko treh držav in pod imeni teh različnih držav. Brez direktnih stikov pa smo morali postopno izgubljati možnost plasiranja našega blaga na španski tržiščih. Še večje so bile naše izgube v obliki zasluzka raznih posrednikov in raznih transportnih taks, ki so odhajale v posredniške države odnosno v blagajne njihovih paroplovnih družb. Namen nove trgovinske pogodbe s Španijo je obstojal v tem, da odstrani te in druge podobne težkoče.

Nova pogodba je stopila na mesto stare konvencije, ki je bila sklenjena med bivšo kraljevino Srbijo in kraljevino Španijo leta 1909. Čeprav je bil v ministru za trgovino in industrijo izgotovljen načrt nove pogodbe že davno prej, so se morale pogajanja za to pogodbo začeti šele letošnje poletje. Vodja naše delegacije sta bila gosp. Milivoje Pilić za ministru za trgovino in industrijo ter g. Radmilo Bujdić za ministru financ. Pogajanja sta vodila uspešno in jih zaključila 27. septembra t. l., kakor je bila pogodba podpisana. V imenu kraljevine Španije je pogodbo podpisal sam predsednik španske vlade g. Primo de Rivera, od naše strani pa g. Dragomir Janković, naš poslanik v Madridu in g. Pilić, šef naše delegacije. Da so bila pogajanja navzlic raznim težkočam uspešno zaključena, gre zaslugi predvsem uslužbenemu prizadevanju španske vlade za odstranitev nastalih sporov, pa španskemu poslaniku na našem dvoru g. De Torriosa, ki si je zlasti prizadeval, da so se začela pogajanja.

Kot prejšnja slodi tudi sedanja pogodba na načelu svobodne trgovine ter največjih ugodnosti. V svojem splošnem delu ureja pogodba vsa vprašanja, ki omogočajo razvoj prometa med obema državama. Ta vprašanja ureja pred vsem postopek na obeh straneh pogodbenih držav ter pogoje glede gospodarskega udeleževanja, zatem postopek glede trgovinskih pogojev in glede trgovinskih brodov v pristaniščih obeh držav, vprašanje imenovanja konzulov in druga slična vprašanja.

Najvažnejše so vsekakor določbe, ki odražajo, kako naj se postopa s španskim blagom, kadar ga uvažajo v našo državo in kako je treba postopati pri izvozu našega blaga v Španijo. Pogodba priznava kraljevini Španiji za vse njene glavne izvozne proizvode (vino, plutovino, južno sadje) posebne, zelo reducirane postavke ali pa vezane carinske postavke v smislu pogodbi priložene tarife. Za ostale predmete pa smo Španiji priznali največje ugodnosti. Lahko izjavim, da to ugodnosti niso pretirane in da v nobenem primeru ne pomenijo kakšne večje škode za naše strani. Tako n. pr. za vino, ki tvori najvažnejši izvozni proizvod Španije, niso bile znižane tarife, marveč smo samo razširili alkoholno vsebino in še to samo za 2 vrsti španskih vin.

Kar se pa tiče naših proizvodov, bodo niti v Španiji brez razlike najnižje tarife. Svoje minimalne tarife prizna Španija redkokdaj kakim državi. Običajno dovoljuje samo ugodnosti za gotovo število proizvodov ali samo manjše ugodnosti. Z nami je storila izjemo. Španija se je s to pogodbo obvezala, da ne bo več pobirala posebnih supertaks na vnos blaga, zlasti ne iz naslova devalvirane valute, tako da se bo postopalo z blagom iz naše države kakor z blagom iz ostalih držav. S tem je Španija sprejela našo glavno zahtevo. Na ta način je bila odprta pot našemu lesu in ostalim našim proizvodom v Španijo. Nadejam se, da bo naša nacionalna paroplovna umela izkoristiti to veliko ugodnost.

Pogodba ni samo trgovinska pogodba, marveč predstavlja gospodarsko pogodbo v najširšem smislu. Znano je, da je naziv »trgovinska pogodba« splošno preozek, ker so določbe teh pogodb samo deloma trgovinskega značaja. Dočim ureja državi večji del pogodb gospodarskega in političnega vprašanja. Ako torej upoštevamo, da je to naša prva pogodba s Španijo, potem lahko pričakujemo, da bo ta pogodba vplivala tudi na ugoden razvoj političnih odnosov med Jugoslavijo in Španijo.

Inspekcijska pot ministrskega predsednika

Knjaževac, 14. oktobra. AA. Predsednik vlade general Peter Živković je danes prisel v Drinje, kjer se je baš vršila svečanost odkritja spomenika vojakom, ki so padli v osvobodilnih vojnah od l. 1912. do 1918. Proti poldnevju je prisel general Živković v Knjaževac, kjer mu je prebivalstvo prirejalo živahne ovacije, popoldne pa je odšel v Niš, od koder se je zvečer vrnil v Beograd.

Vojaske manevri v savski banovini

Križevci, 14. oktobra. E. Dne 20. t. m. se prične v okolici Križevcev manevri vojaštva iz Zagreba, Belovara, Varaždina in Čakovca; manevri bodo trajali pet dni.

Še o kulturni sterilnosti

V našem sobotnem uvodniku smo se čisto na rahlo dotaknili znane in ugotovljene kulturne sterilnosti protireformacijske dobe, da s primerjavo podčrtamo veliki pomen ilirije, ki je Slovenec vsaj za kratek čas iztrgala onemu zadušnemu obeležju avstrijskega predilirske dobe. To ugotovitev smo bili dolžni pomeniti ilirije za slovenstvo in smo jo zapisali na temelju nespornih doganjen slovenskih kulturnih zgodovinarjev.

»Slovenec« pa se je čutil zadetega in neki njegov strokovnjak je sedel in napisal odgovor, ki se od običajnih njegovih člankov odlikuje to pot po izredni nepismenosti in rovtarskem tonu. »Slovenec« vendar čisto nemška vera, vera nemških baronov in grofov. Poimovanje, da je reformacija vera, v točnosti odgovarja nesrečnemu pojmovanju o istovetnosti cerkve in stranke, vere in klerikalizma. Reformacija je bila na Slovenskem tako malo nemška, da so reformatorji imenovali svojo cerkev »cerkev božjo tiga slovenskega jezika« in da je sam Trubar izjavil, da nemščine niti dobro, ne zna; da nam je v tej dobi nastala književnost, da nam je luteranec Bohorič dal slovnico in ustvaril prvi pravopis in da je Trubar pozival »ljube Slovence«, naj se zahvalijo Gospodu za velikodušno božjo, ker »se ta naš jezik tudi piše inu druk«. V Kopitarjevi ulici so ta dejstva neznanca, ker tam Kidriču niso in ne bodo odpustili, da je na njih temelju zapisal naslednje besede o pomeni protireformacije: »Latinski cerkvi... ne pritiče niti izpričevati, da bi bila storila svojo dolžnost (v pogledu slovenskega jezika) v preteklosti, niti izgovor, da bi bila iz sebe v doglednem izpremenila svojo miselnost (odklanjajočo slovenščino kot književni jezik)«. Tega mu ne morejo odpustiti tisti manj, ker beleži kot vesten zgodovinar hvalo Bohoriču onim, ki hočejo ta jezik ohraniti in širiti, in njegovo fino ironijo na one, ki »o našem slovenskem jeziku brez ljubezni sodijo in govorijo«.

Ako se za protireformacijo upravičeno trdi (in to pima z vero ničesar opraviti) da je bila kulturno sterilna, ne smemo pozabiti, da ni ostala samo pasivni jalovosti v primeri z delom slovenskih reformatorjev, marveč je z vsem sodelovala pri sežiganju knjig, da je tretja njena generacija le mukoma imela še toliko pripomočkov, da »je sklenila nadaljevati slovensko književno delo na osnovi protestantskih jezikovnih in pravopisnih norm. V primeri z ogromno množico ugonobljenih protestantskih knjig, pri oficijelnem sežiganju katerih je sodelovala, pa je pokazala pri ustvarjanju nadomestkov več dobre volje nego tvorne sile«. (Citirano po Kidriču).

Quod erat demonstrandum: cija je bila kulturno sterilna, ker nam mora biti pri presoji nje vrednosti merilo predidoda doba!

»Slovenec« člankar, ki ne pozna zgodovinskih dejstev, pa označuje to dobo za nemško in brez vsake utemeljitve postavlja smešno tezo, da je naslovnitev na Rim očarala narodni obstoj slovenstva. Daleč smo od tega, da bi posploševali, kajti vemo, da je bilo med slovensko duhovščino mnogo odličnih in zaslužnih mož, bilo je pa med njo na žalost tudi takih, ki so sežigali slovenske knjige, da niti ne omenjamo nekaterih, posebno pikantnih poročil kanoničnega vizitatorja papežu, ker ne posplošujemo. Iz istega vzroka ne govorimo, da so ljubljanski škofje zažigali slovenske knjige, ko vemo, da je takih škofov bilo samo dvoje in ker nikakor nečemo omalovaževati nacionalnega pomena in zaslug škofa Wolfa ali pa A. M. Slomška.

Pač pa »Slovenec« posplošuje, zato je ob koncu članka iztožil že znano zalogo psovka na »liberalce«, ki jim je pri tej priliki groteskno dodal še očitek avstrijantstva, nadejajoč se, da se nihče več ne spominja tiste dobe, ko so njegovi stolpci služili izlivom nepotvorenega avstrijantstva. Tega očitka si ni in si nikoli več ne bo prislužil kak slovenski list, kajti v časih, ko je bilo to še mogoče, je bil »Slovenec« monopoliziral to zaslugu samo zase. Politično naravnost nemodro pa je, zmerjati z izdajalci slovenstva tiste, ki so se ves čas borili za to, kar nam je prinesel kraljev oktoberski zakon. Celo vrsto let smo poslušali ta smešni očitek, »Slovenec« sinonim za jugoslovenstvo, mislimo pa, da je čas, da »Slovenec« pozabi svojo dialektiko preteklih neslavnih dni. To tembeli, ker se budo sicer zdale njegove ditirambe Jugoslaviji nekoliko prisiljene in bi le dokazale, da je volk le volk, čeprav menja dlako.

Avstralija se zanima za naš izvoz

Beograd, 14. oktobra. p. Naš konzul v Sidneyu (Avstralija) je obvestil zunanje ministarstvo, da se v Avstraliji zelo zanimajo za naše izvozne proizvode, zlasti za konservirano sadje, likerje, vina in izdelke domače umetnostne obrti. Poročilo navaja, da se bo dalo s primerno politiko osigurati avstralski trg za naš izvoz.

Mornariški oficir izginil

Sušak, 14. okt. n. Parnik finančne kontrole »Neznani junak« je našel v pretekli noči pri Urinju prazen čoln, v katerem je bila mornariška oficirska sablja in listnica s posetnicami mornariškega administrativnega podporučnika Frana Peterca, rodom iz Ljubljane. S čolnom, ki je last obalne komande se je Peterca odpeljal včeraj popoldne na morje in se ni več vrnil. Zato domnevajo, da je ali izvršil samomor ali pa po nesreči utonil.

Visoko odlikovanje dr. Bodija

Beograd, 14. oktobra. p. Direktor trgovinske - političnega oddelka zunanjega ministarstva dr. Aleksander Bodi je bil odlikovan od grške vlade z visokim redom Feniksa II. stopnje.

Povratak angleške mornarice

Split, 14. oktobra. n. Včeraj so se zadnje vojne ladje angleške mornarice, ki so bile vsidrane v splitski luk, vratile na Malto.

Volkovi podkralji 40 ovč

Split, 14. oktobra. E. V selu Dijavici sta vdrila v stajo Ivana Čovića dva volkova, ki sta poklala 40 ovč. Čović, ki se je zaradi lajanja psa ponoči zbudil in je odšel v precej oddaljeno stajo, je volkova prepodil. Za solidarnost tamošnjih seljakov je najboljši dokaz dejstvo, da je vsakdo izmed ovčarjev po eno od volkov zaklano ovco nadomestil Čoviću z živci.

Samoriljska epidemija v Zagrebu

Zagreb, 14. oktobra. n. Danes se je zadržala z octovo kislim vezilja Josipina Zakrajšek, rodom iz Karlovca. Njeno zdravstveno stanje je zelo resno. Domnevajo, da je hotela izvršiti samomor zaradi nesrečne ljubezni. Že dolgo ne mine dan, da bi ne bil v Zagrebu zabeležen poskus samomora.

Največji viseči most v Evropi

Köln, 14. okt. o. Tu je bil slovesno odprt most preko Rena, ki bo vezal Köln z Mülheimom. Most je najdaljši viseči most v Evropi. V slavnostnem govoru je opozarjal državni minister za promet, da bo Nemčija zgradila v bližnji bodočnosti še tri nove mostove preko Rena južno od Mainza.

Grozna železniška nesreča v Italiji

Rim, 14. okt. s. »Tribuna« poroča iz Milana, da je danes popoldne zadeli pri Campolu vlak cestne železnice v tovorni vlak, pri čemer je bilo ubitih šest oseb, Razen tega je bilo 50 oseb več ali manj težko ranjenih, dočim je drugih 50 oseb zadobilo lažje poškodbe.

Zopet tatvina v poslanstvu

Pariz, 14. oktobra. AA. Hčerki bolivijskega poslanika v Parizu je neznan tat ukradel 1.3 milijona Din vredno ogrlico. Sumijo, da je tatvino izvršil sluga poslanstva, ki je po izvršeni tatvini izginil.

Draže priprave za papežovo mašo

Rim, 14. oktobra. o. V baziliki Sv. Karla, kjer je papež Pij XI. pred 50 leti bral svojo novo mašo, bo papež 21. decembra zopet služil službo božjo. V ta namen je bil zgrajen monumentalni oltar, ki je visok 16 in pol metra ter 12 metrov širok. Na oltarju je postavljeno 12 kipov, od katerih sta dva 3 in pol metra visoka angela, ki sta izklesana iz najboljšega kararskega marmorja. Stroški za zgradbo oltarja so presegli 2 in pol milijona lir.

Šahovski dvoboj Aljehin - Bogoljubov

Berlin, 14. oktobra. o. 14. igro v borbi za šahovsko svetovno prvenstvo, je izvajeval v svojo korist mojster Bogoljubov proti Aljehinu, ki je to pot igral zelo elabo. Stanje dosedaj odigranih iger je: Aljehin 5, Bogoljubov 3 in 4 remis.

Velik konkurz v Sofiji

Sofija, 14. oktobra. AA. Nad 40 let stara tvrda Koen in sinovi je zašla v konkurz. Lastniki tvrde so pobrali 15 milijonov levov in neznankom pobegnili.

Ostavka bratislavskega župana

Bratislava, 14. oktobra. h. Danes je popolnoma nepričakovano odstopil prvi bratislavski župan dr. Ljudvigit Okanik. Okanik se je že dalj časa bavil z mislijo, da bi odstopil, ker so ga baje zapostavljali. Bil je član republikanske stranke, s katero pa je bil nazadnje v sporu.

Samomor pod vlakom

Komaj je minilo par dni odkar je skočil pod vlak Trampež, že mu je danes sledil njegov bivši šolski drug, leta 1908. v Fürstenufeldu v Nemški Avstriji rojeni Terežlav iz Bogofacije št. 125 v viški občini. Skočil je pod tovorni vlak, ki odhaja ob 6.45 iz Ljubljane proti Trstu in je bil na mestu mrtve. O slučaju smo zvedeli naslednje podrobnosti:

Terežlav je bil mručen klepar, vendar pa tega poklica ni izvrševal, ampak se je od časa do časa ukvarjal z različnimi posli. Zadržal se je bil zaposlen pri neki tukašnji tvrdki kot polagalec parketov. Ivana Narobetu iz Nove vasi, s katerim sta še danes dopoldne skupaj polagala parkete, je med delom pripovedoval, da je do bil telegram od svoje stare matere s Štajerskega, da je težko obbolela in se bo odpeljal k njej. Vendar pa tega ni storil. Znanci so ga gledali pred nunsko cerkvijo, odkjer se je z mestnim avtobusom par minut pred pol sedmo odpeljal do viške cerkve. Že v avtobusu je pripovedoval, da se poslednjičkrat vozi, vendar temu nihče ni pripisoval kak pomen. Terežlav je šel od končne postaje kar v smeri proti Novi vasi do železniškega prelaza, ki pa je bil zaprt, ker se je bližal tovorniški vlak. Isti čas je čakal pri prelazu žagar Franc Sterle iz Nove vasi z nekim dečkom. Njima je Terežlav pripovedoval, da bo skočil pod vlak, ker mu je oče odpovedal stanovanje. Ker je Sterle opazil, da hoče v resnici pod vlak, ga je skušal zadržati, vendar se mu je Terežlav iztrgal, stekel kakih 20 korakov po progi v smeri proti Brezovici, odvrčel spotoma suknič in telovnik ter se vrnil na tračnice. Lokomotiva ga je udarila od zadaj po glavi, za zasulka in mu odrezala obe nogi v stopalu. Truplo se je kotalo še nekaj metrov dalje med tračnicami. Vse naokrog so ležale kosti, okrvavljeni tračniki so se držali močnega. Okrog 21. je prišla komisija, ki je odredila, da se truplo in po progi razmetane kosti poberejo v rakev, nakar so ponesrečenca odpeljali v mrtvašnico na viškem pokopališču.

Renertoriji

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20.

Torek, 15.: Zaprt.

Sreda, 16.: Nevesta s krono. A.

Četrtek, 17.: Naš gospod župnik. B.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Torek, 15.: Jonny svira. C.

Sreda, 16.: Gorenjski slavček. D.

MARIBORSKI REPERTOAR.

Začetek ob 20.

Torek, 15.: Cerkevna miš. B. Kuponi

Sreda, 16.: Gostovanje v Celju.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 16.: ob 20. Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Kuponi.

»Gorenjski slavček«

Nedeljske slavnosti »ilirije« oživljen je zaključila svečana operna predstava. Izvajala se je priljubljena vesela opera Antona Foersterja »Gorenjski slavček«, ki so ga za to slovesno priliko nanovo opremili in našli pod vodstvom ravnatelja gosp. M. Polića. Gledališče je bilo do zadnjega prostora zasedeno. Pri predstavi so bili navzoči predstavniki Francije, poslanik na našem dvoru minister gosp. Dard in ataše general gosp. Rozet, dalje divizijski general gosp. Tripković, veliki župan gosp. dr. Vodopivec, rektor gosp. dr. Dolenc, župan gosp. dr. Puc in še mnogi zastopniki naših kulturnih ustanov in društev.

Predstavo je otvoril operni orkester s jugoslovensko in francosko državno himno. »Gorenjski slavček« je kakor nalašč prišel pravi čas za to priliko, ker se vse dejanje vrši v ilirski dobi in je v njem na izrečno simpatičen način orisana glavna oseba dejanja dvorni francoski pevec markiz Chansonnette, dočim se, žal, menda več po zaslugi režiserja, koncem prvega dejanja naše ljudstvo pokazuje s surovo šalo nad izredno blagom francoskim človekom. Vsaj to pot bi ta groba dovornost, preracunena za galerije, lahko izostala. Sicer pa je predstava zapustila prijeten vtis in je bil uspeh naravnost ogromen. Bilo je izročeno na odru mnogo cvetja, vence pa si je najbolj zaslužil dirigent gosp. Polić.

Minko je pela ga. Ribičeva s prav prijetnim glasom, z naravno, naivnoprosto igrjo in je pokazala, da je došla še večjim ulogam enakega žanra. Gosp. Gostič, ki je pel Franja, je v igri sicer še manj okreten, muzikalno še tudi zelo odvisen od dirigenta, je pa glasovno izredno simpatičen. Svojo ulogo je izčrpal malodane do dna in žel izmed vseh sodelujočih najmočnejša odobravanja. Docla saturirala je občinstvo tudi mati gđ. Španove. Ne tako ga. Popovičeva. Njena Ninon je pevska medla, iz same igre pa se itak ne da mnogo narediti. Imeniten je bil gosp. Rumpelj v ulogi oskrbnika Struklja, prav posebno simpatičen gosp. Grba v vsakom oziru, četudi kaže semterjavo nepotrebno malenkostno dispozicijo k glasovnemu forsiranju in razkosnavanju melodičnih linij. No, udeležuje pa se čim dalje močnejše in je bil zlasti njegov Chansonnette pravi lično izdelek. Lep in zelo umesten je bil Lovro gosp. Janka, glasovno manj učinkovit krčmar gosp. Sekule, Mohoričev Rajdelj pa zopet kar se da zabaven. Zbor je pel v najboljši formi, zlasti možki zbor v začetni in sklenjeni, s svojim odmevom nekoliko naivni pesmi. Orkestru je dal gosp. Polić živahnejši in izdelanejši izraz ter je vs opero, kakor rečeno dovedel do zares izvrstnega uspeha. E. A.

Prvi polet angleškega zrakoplova R 101

Uspeli polet največjega zrakoplova sveta R 101 - Balanski polet „Grofa Zeppelina“

London, 14. oktobra. o. Poizkusna vožnja velezrakoplova R. 101 je izpadla nad vse pričakovano dobro. Po 12 minutah je javil njegov poveljnik Scott brezčlono, da je na krovu vse v redu. Zrakoplov se drži silajno. V višini 1200 čevljev je zrakoplov plul nad Bedfordom. Zrakoplov je letel počasi, ker so bili v obratu samo trije zadnji motorji. Nato je krenil zrakoplov proti Londonu in nad Hitchingom, Lutonom, Leightonom, Buzardom in Saint Albansom. Ob 13. uri se je nahajal zrakoplov nad Hampsteadom, pet minut potem pa že nad središčem Londona. Na londonskih ulicah so bile v tem času tako ogromne množice, da je zastal ves promet. Zrakoplov je krožil pol ure nad mestom ter zatem izginil proti severu in pristal ob 14. v Cardingtonu. S poletom so zelo zadovoljni. V potniških kabinah se je tedva čulo ropot strojev.

Friedrichshafen, 14. oktobra. s. Zrakoplov

»Grof Zeppelin« bo v torek zvečer okrog 20. ure startal za svoj polet na Balkan in v Šlezijo. Po dosedaj znani vojni smeri bo preletel naslednje kraje: Friedrichshafen, Monakovo, Dunaj, Bratislavo, Budimpešto, Segedin, Beograd, Niš, Sofijo, Plevno, Bukarešto, Brašov, Temišvar, Segedin, Bulimpešto, Brno in Ratibor. Iz Ratibora bo zrakoplov krenil v Vratislavo, kjer bo pristal in se bodo tudi izmenjali potniki.

Friedrichshafen, 14. okt. s. Vsi dosedajni razgovori s posadko »Grofa Zeppelina« glede nameravanega poleta v polarne kraje spomladaj 1930 niso prinesli jasnosti. Večji del 40 mož brojce posadke ima proti polarni vožnji zrakoplova slej kot prej pomisleke. Tudi ponovna pripravljanja kapetana dr. Eckenberga posadko niso privedla do izpremenbe mišljenja. Kakor je čuti, bodo skušali sedaj zbrati za to vožnjo drugo posadko.

Vlom v bolgarsko zunanje ministarstvo

Vlomilci so odnesli precej denarja in važne tajne listine

Sofija, 14. okt. AA. Ministarstvo zunanjih poslov v Sofiji so obiskali tajnstveni tatovi. Neznane osebe so vdrele v ministarstvo ter odprle in prebrskale miznico generalnega tajnika Dobrevca. Kljub natančnemu pregledu doslej niso ugotovili, da bi bilo karkoli izginilo. Tatovi so nato vdrlili še v odtsek za šifre, odkoder so odnesli več stolet levov. Končno so tatovi vdrlili še v prostore za tajne dokumente. Zaenkrat še ni znano ali so izginili kakšni dokumenti. Preiskava proti neznanim vlomilcem je v polnem teku.

Dunaj, 14. okt. g. Po vestih iz Sofije so se neznani storilci vtihotapili v poslopje zunanjega ministarstva, kjer so najprej vdrlili v predal pisalne mize v sobi glavnega tajnika zamenjega ministarstva Dobrevca,

toda niso ničesar odnesli. V odtelku za šifriranje so vlomili v blagajno in izropali nekaj stotisoč levov. Dalje so udrlili v odtelke, kjer so bile shranjene tajne listine. Do sedaj se še ni dalo ugotoviti, koliko izmed važnih listin so pokradli. Policija je pričela zadevo takoj preiskovati in je mnenja, da so se storilci vtihotapili v ministarstvo kot delavci, ker se vršijo v zadnjem času na posloju različna popravila.

Bolgarski demanti

Sofija, 14. okt. AA. Službeno se demantirajo vse vesti o nekakšnem vladu v ministarstvo zunanjih poslov. Službeno je ugotovljeno, da ni bilo nikjer vloženo in da zato ne more biti govora o kakšni tatvini.

Odpor proti Hugenbergovim spletkam

Berlin, 14. okt. o. Včeraj zvečer je imel državni minister Guerard daljši govor o stališču nemške vlade napram zahtevi nemških nacionalcev, da se izvede plebiscit o sprejemu Youngovega reparacijskega načrta. Kakor notranji minister Severing, tako je tudi minister Guerard odločno odklonil izvedbo plebiscita. Njegova izvedba bi v kratkem času uničila vse sadove politike sporazuma, ki jo je s tolikimi žrtvami privedel na sedanja uspešna pota pokojni dr. Stresemann.

Vsi levičarsko usmerjeni listi odločno odklanjajo zahtevo voditelja desničarjev Hugenberga po izvedbi plebiscita ter soglasno odobravajo manifest nemške vlade. Z osrednjo vlado so sporazumne tudi pokrajinske vlade. Virentenski vladar pa je celo odklonila objavo zahteve desničarjev po izvedbi plebiscita.

Avto se prevrnil

Berlin, 14. oktobra. o. Na avtomobilski cesti družbe »Avus« se je prevrnil v stotokmetrskem diru dirkalni avto, v katerem se je nahajal predsednik državnega gospodarskega sveta, Theodor Liebert, in ministerjalni direktor Bachem. Avto se je prevrnil na bok, kar je povzročilo hude poškodbe.

Pričetek procesa v Pulju

Pulj, 14. okt. E. Sinoci so dospeli semkaj člani tribunala za zaščito države. Danes ob 3. popoldne pa se je pričel proces proti istrskim omladinem Vladimiru Gortanu in tovarišem, ki so obtoženi, da so na dan fašističnega plebiscita dne 24. marca t. l. napadli dve skupini volilcev v okolici Pazina ter ob tej priliki smrtno ranili fašista Tuhtalo. Razen Vladimirja Gortana so obtoženi Dušan Ladavac, Lujo Ladavac, Vitalo Gortan in Viktor Bačac. Napadi so bili izvršeni v dveh krajih, v Montecasumu in Stancia Lungo. Razprava se vrši v tolovadniški ljudske šole. V dvorano so postavili veliko železno kletko, v kateri so po predpisih italijanskega kazenskega postopka zaprti obtoženci med razpravo. Predsednik tribunala je general Christini, ki je novinarjem izjavil, da se bo sodna razprava vršila po skrajšanem postopku, ker je dokazno gradivo zelo pregledno urejeno in zbrano. Sodni senat tvori šest sodnikov, med katerimi je tudi en poslanec. Obtožencem je bilo dovoljeno, da so se danes tik pred razpravo sestali s svojimi zagovorniki.

Hmeljski trg

Zatec, 14. oktobra. h. Tendenca današnjega hmeljskega trga je bil klub velikemu židovskemu prazniku zelo čvrsta. doseženi promet pa je bil majhen. Cene so bile 500 do 750 Kč. Zaključna tendenca čvrsta.

Kam pa danes?

v Hotel „Union“
kjer bosta predvajala v veliki dvorani

Fregoli
Retta & Fatima

najnovejše na polju okultne znanosti fakterstva, iluzije, telepatije ter transformacije govor iz trebuha in orientalske magije. Predstava se bo vršila ravno ista, razkošna in krasna kakor na kraljevem dvoru v Beogradu, vsled česar sta bila odlikovana z zlato kolajno »Kralj. doma s krono«.

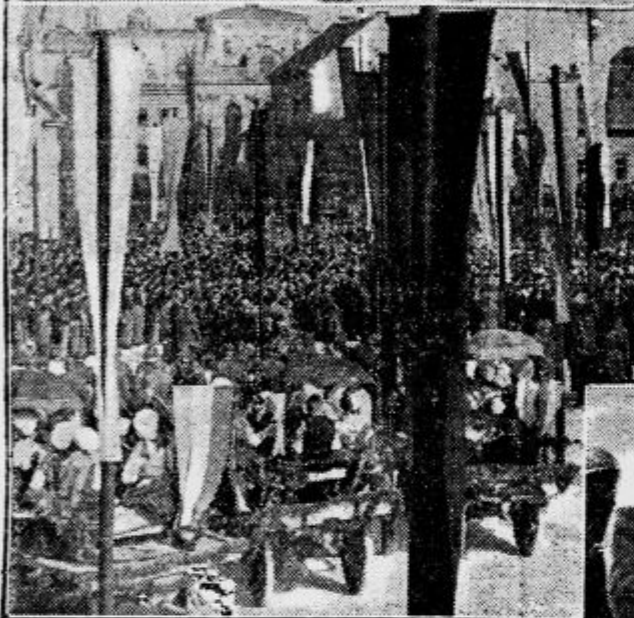
Naši kraji in ljudje

K ilirskim svečanostim v Ljubljani

Izbrano poročilo o velikem nedeljskem slavlju v Ljubljani, ki je bilo nova učvrstitev prijateljskih vezi med Francozi in Jugoslavo, je prinesel včerajšnji »Ponedeljek«, kjer so bili doslovno natisnjeni tudi vsi slavnostni govori. Danes priložujemo slike najznamenitejših prizorov, ki so dvignili celotno prireditev v veliko manifestacijo, kakršno Ljubljana ni imela izza regentovega obiska in izza vsesokolskega zleta.

Levo: Zastopnik francoske vojske g. general Rozet izkazuje v dveminutnem molku čast Napoleonu in neznani francoskemu vojaku. V sredi: Pogled na slavnostni prostor, napolnjen s številnimi skupinami, levo spredaj okrašeni vozovi, desno spredaj častna vojaška četa, ki je po vsakem govoru oddala salvo.

Spodaj na desni: Vojak-djak z bronasto palmo francoskega vojnega ministrstva, ki bo vzidana v spomenik; zadaj nosita dva vojaka ogromen venec jugoslovenske vlade.

Francoski gostje na Gorenjskem

Po včerajšnji veleni manifestaciji so odlični francoski gostje danes porabili priliko, da izkoristijo lepo jesensko vreme in pohitijo na izlet na Gorenjsko. Okrog pol 10. ure so se odpeljali izpred Unione v dveh avtomobilih, ki sta urno zdrčala po Celovski cesti. Izleta so se udeležili francoski poslanik g. ministar Dard, general Rozet, inž. Vignerot, prof. Warnier iz Zagreba z gospo soprogo in g. Vey, lektor na ljubljanski univerzi, s soprogo. Goste sta spremljala prof. dr. Pretnar in mestni arhivar prof. Vladislav Fabjančič.

Do sorskega polja je izletnike spremljala megla, od Medvoda dalje pa se je odprl diven pogled na zasnežene vrhove gorenjskih planin. Krasno jesensko sonce je razlivalo obilje žarkov na vso Gorenjsko. Okrog pol 11. 11. je odlična družba prispela v Kranj.

Na savskem mostu, na mestni meji, je bil gostom prirejen pristrčen sprejem. Navzoči so bili člani občinskega odbora z mestnim županom g. Cirilom Pircem, sreski poglavar g. Josip Znidarčič z gospo soprogo, okrajni glavar dr. Zobec, delegat Narodne čitalnice g. Franc Sirc, odborniki Francoskega krožka in odbornice Kola jugoslovanskih sester. Obsežni spalnji je tvorila osnovnošolska mladina, ki jo je korporativno privedel učiteljski zbor.

Goste je pozdravil v pristrčnem nagovoru mestni župan g. Ciril Pirc, na kar sta izročili učenka Roblekova poslaniku Dardu in dijakinja Košnikova generalu Rozetu krasen šopek s trobojnicami. Pristrčen vtis je napravila lepa gesta poslanika Darde, ki je malo šolarico poljubil na lice in se nato za pozdrave zahvalil v francoščini. Nato so vsi skupno odšli v šoliriv šolske mladine, ki jih je spremljala do Narodnega doma. Na vsej poti skozi mesto so bili gostje detežni velike pozornosti. Gostov se je prijetno doimil praznični izgled mesta, ki je bilo vse odeto v zastave. Pred spomenikom kralja Petra pred Narodnim domom je drage goste čakala gimnazijska mladina. Lepe pozdravne besede je izpregovoril direktor Košnik. Pozornost je vzbudil njegov povdarek, da je baš francoska uprava l. 1810. ustanovila

vila v Kranju današnje gimnazije. Po triletnem delovanju je morala prekiniti delovanje za 48 let zaradi dunajske reakcije, nakar je bila zopet obnovljena. Gimnazija bo prihodnje leto ta jubilej praznovala na slovesen način.

Zopet se je za pozdrave zahvalil gospod poslanik in položil na spomenik lep šopek.

V čitalnični dvorani je bila gostom prirejena zakuska. Izmenjanih je bilo več zdravic. Prvi je goste pozdravil imenom Francoskega krožka g. Ivo Štampihar, odgovorila sta poslanik Dard in inž. Vignerot. Po ogledu Narodnega doma so gostje posetili grobova pesnikov Prešerna in Jenka nato pa se odpeljali kmalu po 12 uri dalje proti Bledu.

Gorenjska pokrajina je zapustila kar najlepše vtise. In ko so se izletniki približali Bledu, jih je pogled na pokojno jezero na otoček in vso okolico naravnost očaral.

Avtomobila sta se ustavila pred Kendovim Parkhotelom, nakar sta se g. poslanik Dard in general Rozet peš podala v Suvohor in se vpisala v kraljičino knjigo. Ko sta se vrnila, se je vsa družba podala v mali barki na šetnjo po jezerski gladini. Inž. Vignerot in obe dami, ki so Bled prvič videli, se niso mogli nadeviti lepoti, a g. poslanik Dard je izražal radost, da vidi Bled enkrat tudi v krasni jeseni, ko je napeljši v svoji idlični samoti.

Ah, vreme nas je favoriziralo vse te dni! — je pripomnil z vidnim zadovoljstvom.

Po kosilu v Parkhotelu so gostje ob 16. zamistili Bled in se skozi Cerklje, Vodice, Skarčično, Šmartno pod Šmarno goro in št. Vid ob 18. vrnili v Ljubljano. Z večernim brzovlakom sta g. poslanik Dard in general Rozet odstopovala v Beograd, g. univ. prof. Hauman in inž. Vignerot pa z nočnim brzovlakom v Pariz.

ODOL PÂTE DENTIFRICE
Čistilna-osvežujoča-štediliva

Zadnji akt avtomobilske tragedije

Maribor, 14. oktobra.

Čeprav je bil določen pogreb žrtve zadnje avtomobilske nesreče šele za 16., se je na nobrežkem pokopališču že pred 14. pričela zbirati velika množica občinstva vseh slojev. Avtobusi so neumorno prevažali pogrebce, ki so se zbirali pred kapelo mestnega pokopališča, kjer so bile na mrtvaškem odru krste s trupli gospe Anice Pirnat ter g. Janeza in gospe Josipine Cerkovnik. Ob 16. so se pričeli pogrebni obredi, ki so jih opravili trije duhovniki. Nato je bilo truplo gospe Anice Pirnat v največji tišini položeno v grob, dočim bosta trupla Janeza in Josipine Cerkovnik prepeljali danes ob 9. iz mrtvašnice z avtomobilom v Kamnik, kjer ju bodo ob 16. položili na pokopališču v Zalah k večnemu počitku. Čeprav so se vse pogrebne ceremonije končale že v 15 minutah, je odhod mnogih pogrebcev trajal nad tri četuri ure. Take udeležbe zlepa ne pomni naše pokopališče, kar priča o splošnem sočustvovanju meščanov z žrtvami tragične nesreče.

Popolna razjasnitev roparskega umora

Maribor, 14. oktobra

Intenzivna preiskava mariborskih orožnikov o zavratnem roparskem umoru Rudolfa Kancelerja iz Šobra pri Sv. Križu je imela popoln uspeh. Izpovedbe zaslišanih prič so privedle varnostne organe na pravo sled. Direktno povod za izvršitev aretacije pa so dale naslednje okoliščine: Križičnega dne se je nahajal na sejišču v Mariboru 21letni čevljarški vajenec Rudolf Kovač, ki je navedel prekupčevalca z živino posestnika Helda, naj re v Šober kupovat živino. Istega dne, preden je bil zločin izvršen, pa so Rudolfa Kovača videli v Kamniku, kjer je kupoval cigarete. Razen tega so za spoznanje prič kot soudeležence pri ponesrečenem roparskem napadu na kmete pri D. M. v Puščavi, ki je bil prav tako pripravljen, kakor umor Rudolfa Kancelerja. S sejišču so storilci na kolesih sledili kmetoma, ki sta prodala v Mariboru volle in imela pri sebi cirkov 40.000 Din. ter lu namadli. Napadence sta se zločincem uhranila. Pri zaslišanju je Rudolf Kovač tajil, da bi bil na sejišču, končno pa je vendar priznal. Za čas od 6. do 9. zvečer, ko je bil umor bržkone izvršen, ni vedel navedi, kje se je nahajal, zaradi česar je bil tudi aretiran.

Naslednjega dne so orožniki prijeli tudi navedenega brata Antona. Doznalo se je, da je Rudolf poslal svojemu mojstru Josipu Domaniku iz Studencev denar. Toda mojster ni hotel ničesar slišati o posojilu, končno pa je vendar tudi on priznal, da je imel denar od Rudolfa, ki ni služil ničesar, kajti bil je šele vajenec. Na podlagi obtežljivih okoliščin je bil aretiran tudi Josip Domanjko. Aretirana brata Kovač pa sta imela še tretjega pajdaša, ki ima na vesti tudi druga kaznjiva dejanja. Kakor hitro pa sta bili izvršeni navedeni aretaciji, je tretji osumljenec izginil, ker je bil o aretaciji pravočasno

Da osvežite kri, prijet nekaj dni zapored jutraj čašo naravne »Franz Josefove« grencice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh drogerijah, lekarnah in špecerijskih trgovinah.

Častni gostje: levo zastopnik vlade vojni minister general Hadžić, v sredi kraljev zastopnik komandant Dravske divizije general Sava Tripković v pogovoru s francoskim ministrom Dardom, zadaj veliki župan dr. Vodopivec in na desni zastopnik Društva prijateljev Jugoslavije vseuč. prof. Hauman in general Rozet. — Spodaj: Ljubljanski župan dr. Dinko Puc ob slavnostnem nagovoru.

obveščen. Čeprav so vedeli za njegovo bivališče, ga niso mogli izslediti. Njegov gospodar Fric Klančnik in njegova žena sta ga skušala zatajiti in nista hotela ničesar vedeti o zasledovancu. Na vsa vprašanja sta odgovarjala negativno, čeprav so sosedje izpovedali drugače. Orožniki so oba aretirali. Tako je doslej na varnem pet oseb. Direktno sum pada na Rudolfa Kovača, ki pa delanje dosledno taj.

Dota s srpom in batinami

Kresnice, 14. oktobra.

V Hotiču se je zgodilo to-le, kar jasno osvetljuje čudne »jesenske razmere na našem podeželju? Tonče, kmetiški fant, se je zmenil z dekletom, da se to zimo poročita. Glede tega sklepa sta bila »kontent« oba. Le nekaj ju je srbelo: Kaj poreče Tončev oče, ki ne bo menda nič kaj navdušen se gel v žep po doto.

Pa se je fant tudi za to dobro pripravil. Stopil je v sosednjo vas do strica. Razodel mu je svoje težave, stric ga je tolažil s silovko, ki jo je ravno kuhal. Ko sta oba precejkrat že zvrtila luknjo v polne čašice žganega, sta se odločila, da stopita pred hudega očima. Stric se je ponudil za mešetarija.

Se vriskala sta med potjo in ponesla s seboj zelo »frišnega«, da ukrota upornega starega dedca. Doma se je začelo po ovini. kih. Naiprel so spraznili žzano vsebino, nato se je začel sukati razgovor o Tončevem sklepu.

E, tu je vzroji očim. »Ne dam mu nič, fant je še presmrkav za baba!« Moč njegove govornice je premočila celo tudi mešetarija, strica.

To pa je, kajpada, Tončeta ulezilo. »Na, izdajalec in figa mož!... se je zal-letel Tonče v besedolomnega mešetarija in mu spodnesel noze.

Tedaj se je pričela prava ohcet! Tonče, stric, očim in druga žlahta se je znašla v klopčiču živih teles. Najslabše je seveda od-razil ženin Tonče. Kravrega so morali od-nesti v hišo. Eden izmed navdušenih »sva-rov« ga je vsekali trikrat s srpom po glavi, prizanesli mu pa niso niti drugi, ki so ga prav pošteno nabunkali s pestmi in palicami.

Tone je zgubil precej krvi in je moral k zdravniku. »Dota« se bo zdaj štela pred zeleno mizo na sodišču. Zaradi nakazila s srpom, seveda!

Pride! **LULU** Pride!
Pogubonosna žena za slehernega, kater se ji približa

Dva vloma

Škofja Loka, 13. oktobra.

Davi jutraj so bili lastniki gostilne in ključavničarske delavnice Kavčičevi kaj neprijetno presenečeni, ko so ob prihodu v gostilniške lokale, umaknjeni od Spodnjega trga v Škofji Loki nekoliko vstran, opazili, da jih je preko noči povsem neopaženo po-сетil predren vlomilec.

Na predvečer se je lastnica gostilne ga. Kavčičeva odpravila kakor običajno h počitku neslučče, da bo v teku par ur gospodaril v njenih prostorih nenavaden gost. Po navidezno popolnoma mirni noči je jutraj vstopil domači sin lože v gostilno in takoj opazil, da pri kredenci, stoječi tik vrat, ni vse v redu. Predali so bili nalsino z dleti odprti, steklenice in posoda vsa navskrizen in imetje izropano. Poklicana natakarka je takoj ugotovila, da manjkata 2 stotaka, več kovačev in nekaj drobja — skupno okrog 350 Din v gotovini, 2 škatli Zeta in Vardar cigaret, 10 lajc, nekaj pribora in 2 litra vina s steklenico vred. Poslužil se je nepridiprav tudi vsega kruha, vromil in žveplen. Verjetno je, da se je vlomilec na varnem kraju orav pošteno pokrepčal in nato nadaljeval s svojo »nočno turnejo«.

Prvi hip domači niso utegnili dognati, kako je možen nočni posetnik v sobo. Postalo pa jim je takoj jasno, ko so opazili odprto okno posebne sobe, ki je poznemu prišlec

zaradi pritlične lege brezdvomno služila za vhod. Ga. Kavčičeva je vlom prijavila orožnikom in je upati, da se pride storilcu, ki so mu morale biti razmere znane, kmalu na sled.

Kavčičevi imajo z obiski take vrste sploh nesrečo. Ni tega dva meseca, ko je hišni gospodar v jutranjih urah začel pritaženo šumenje in pokanje. Odpravil se je pred hišo in zagledal na pločevinasti strehi so sednje delavnice izginil pravkar novonabavljene transmišijske termene, vredne preko 3000 Din. Očividno je, da je oba vloma zagrešil isti rokomavh, ker sta kraja tatvine v neposredni bližini.

Poosebljenost ženskega erotizma

Pride! **LULU** Pride

Iz kraljestva Storžiča

Slišali smo mnenje g. W., ki se zavzema za postavitev koče na Bašljskem sedlu, potem mnenje g. dr. B., ki sploh odsvetuje postavitev iste in slednjič mnenje neimevanega, ki se zavzema za Javornik. Čakali smo nadaljnje debate, a zaman.

Dobro in koristno pa bi bilo, da bi povedali svoje mnenje še drugi poklicni planinci, predno razpravlja in sklepa o stvari podružnica SPD v Kranju.

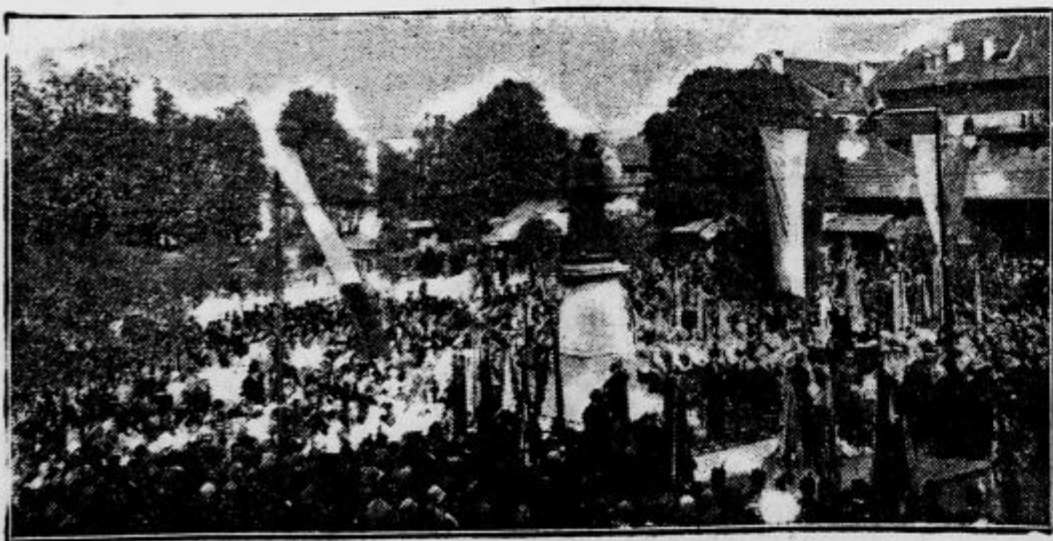
Naj povem tudi jaz svoje tostavno mnenje, ki sem ga podal na zadnjem občnem zboru podružnice SPD v Kranju, in sicer razloge za obe strani.

Razlogi za Predvor. Dobri prenočišče v Predvoru: zveza Bašljskega sedla (1600 m) z Jezerskim in Kokro čez Zaplato, oziroma Kanonirja; voda in deloma stavbnit les v bližini; razgled na J. V. in S. krasen; slabi; neroden dostop do Predvora (trda cesta, neznana cesta čez Suho drag avto — nemogoč srednjim slojem); utrudljiv dostop čez Kališče in Bašljsko sedlo, posebno pa povratna vožnja smučarjev, ki bi se morda gori smukali; težji donos provlanta. Iz Kranja 4—4 in pol ure; zelo težka zimska tura od sedla na vrh (samo za prvostvorne turiste); odsotnost velikega števila Tržičanov, ki bi jim bila koča prav neprikladna; onim, ki bi v Predvoru prenočevali, bi služila le kot nekako okrepčevališče.

Razlogi za Karničarjevo smer Dobri: dostop do vnožja lahek in vsled nepokvarjenosti in primitivnih prirodnih lepot zanimiv; od vznožja (kočica) v gozdu nad Karničarjem travnikom) samo ena ura po gozdu, bolj zložno kot na Kališče; voda; stavbnit les in kurivo zraven; preskrbe koče z mlekom (Velika in Mala Poljana 20 km.); krasen razgled na J. Z. in JV; lahek donos provlanta, iz Tržiča samo 3 ure, iz Križev 2 uri; varen kraj pred plazovi; solčna in mirna lega; zelo lahek dostop na vrh Storžiča v zimskem času; glavno! 80% vseh obiskovalcev iz Tržiča zajetih v tej koči; 90% vseh dosedanjih obiskovalcev se poslužuje le te smeri — povratek v Tržič, Križ in Jezersko; slabi: slaba prenočišča v Babnem vrtu (seno); manjši razgledni obseg; ugodno le za visoko alpsko smuko; približno 50 m nižje od Bašljskega sedla; slab dostop z Jezerskega in s kamniških planin.

Prosim upoštevajte moje gori navedene razloge in oglasite se ter vsestransko utemeljite epo in drugo smer. Na podlagi zbrane materiala in želji posameznikov bo po družnici lažje o stvari razpravljati in sklepati.

R. st.

Velika manifestacija pred spomenikom Valentina Vodnika

NAPOLÉON V MOSKVI!
Zmagoslavje! Krvave borbe na zasneženih ruskih stopah. Naval kozakov na umikajočo se armado. Glad, beda in ostra zima bitajo izmučene vojake.

Diana

Drama iz življenja mlade Parižanke, ki se je udeležila Napoleonovega pohoda proti Rusiji leta 1812

Danes premijera
ob 4, pol 6, pol 8 in 9. uri

Velesenzacija!
Danes!

Velika ruska umetnica

Olga Čehova

in nepozabni Stenka Razin iz »Volga, Volga«

Hans Adalb. Schlettov

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Domače vesti

* Iz »Uradnega lista«. »Uradni list dravske barovine« objavlja v št. 101 zakon o izdelovanju, uvažanju, izvažanju in prodajanju smodnika, raznesil, in eksplozivnih smeti, streliva in orožja, uredba o ureditvi ministrstva za kmetijstvo ter pravilnik za uporabljanje zakona o zaščiti domače lesne industrije.

* Razid društva. »Uradni list« objavlja, da se je Lovsko društvo v Dolenji Lendavi prostovoljno razšlo. — Podružnica Slovenske Straže v Čemšeniku je razpuščena, ker že več let ne deluje ter nima članov in ne knovine.

* Litvanska princesa na Sušaku. Na Sušak je prispela pred nekaj dnevi princesa Marija Radziwiłłowa iz republike Litvanske. Zadržala se bo na Sušaku več dni.

* Navdušenje Rotchilda za naše morje. Kakor smo že poročali, so potovali člani angleške Rotchildove rodbine s svojo jahto ob naši obali od Sušaka do Kotora in nazaj ter se t. dni podali v Benetke. Rotchild se je kratko časa zadržal tudi v Zdru. Oglel si je med drugim Šibenik, Trogir, Split, Hvar, Vis, Korčulo, Gruž in Boko Kotorsko, odkoder je napravil z avtomobilom izlet na Cetinje in Budvo. Celotno potovanje je trajalo 25 dni. Rotchild in njegovi sorodniki so bili izredno očarani o lepoti našega Primorja. Vest, da je Rotchild kupil zemljišče za zgradbo svoje vile pri Trogiru, ni točna. Kakor je Rotchild obljubil, se bo prihodnje leto ponovno vrnil v naše morje. Tekom svojega potovanja je napravil mnogo fotografskih in filmskih posnetkov naših krajev. Ko se je nahajal v Boki Kotorski, je izjavil, da tako lepega kraja še ni videl.

* Abiturijentom! Iz Zagreba smo prejeli: Bliza se čas, ko se pomlajajo akademska društva. Zato naj bodo te besede posvečene vam, naši mladi akademiki, da po svojem prevladku usmerite svoje nadaljnje korake na svobodnih akademskih tleh. Jugoslovensko akademsko društvo »Triglav« v Zagrebu je vzraslo iz korenin, ki so mu jih 1875. v Gradcu zasejali mladi idealni nesebični in poštenovalni akademiki, polni sile življenja. Prijeli so za plug, da orjejo trdo ledino, v svesti si, da očuvajo v ostri borbi z Nemci in renegatski slovenski individualnost, jačajo v domovini nacionalizem, in seznanjajo svoje tovariše z vsemi kulturnimi, socialnimi in drugimi praktičnimi problemi življenja. Svetovna vojna je, kakor povsod drugod, tudi pri »Triglavu« za bop s silo razpršila njegove tradicije na zunaj, a ji zasedala posameznikom v srca, ki so ji gojili s podvojenjo ljubeznijo in zavestjo. Ob prevratu je planilo v društvo novo življenje in tovariši, ki so krvaveli po bojnih poljanah za našo svobodo, so s stokratno ljubeznijo obudili »Triglav« k novemu vstajenju. V sijažu zarje svobode je krenil v domovino in si zgradil dom v Zagrebu. Njegovo uspešno delo je dvignilo število njegovih članov, obenem pa njegov ugled. Malokatero akademsko društvo je doprineslo toliko žrtve in malokatero je stopilo po vojni v svoje novo življenje s tako velikimi težkočami kakor »Triglav«. Da je društvo prebolelo vse te rane in da je z nezlomljivo energijo ne samo položilo temelje slovenskemu akademskemu življenju v Zagrebu, marveč da je uspelo in z razmeroma brzim tempom uredilo vse izredne ovire v povojnih akademskih razmerah, je to v resnici samo dokaz zdrave energije in čvrstih temeljev društva. »Triglav«, enoten in močan, je važen faktor in garancija za uspešno delovanje slovenskih visokošolcev med brati Hrvati. Da pa bo mogel čimbolj dvigniti višino svojih uspehov, rabi novih sokov, mladih moči in bogatih misli, ki jih prinašate vi, mlajši tovariši. Zato vas vabi da v čim največjem številu pomnožite njegovo članstvo in se v smislu njegovega programa postavite v vrsto jugoslovenske napredne omladine na zagrebški univerzi. — Lado Jerša.

* Priručnik za izseljenike (izseljence). V knjižnici pisatelja, dva bivša izseljenca, podala vsa potrebna navodila za one, ki imajo namen izseliti se v prekomorske dežele z navedbo in opisom zaslužka v tej pokrajini. Na koncu ima knjižnica tudi najpotrebnejši hrvatsko-španski slovarček. Cena 8 Din.

* Pojasnilo trgovcem delodajalcem. Od OUZD smo prejeli: Okrožni urad za zavarovanje delavcev prejema od trgovcev delo delavcev vprašanja, v koliko so po zakonitih predpisih dolžni, da v smislu okrožnice Zveze gremijev trgovcev v Ljubljani svoje uslužbenke odjavijo pri okrožnem uradu in prijavijo pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani v bolniško in nezgodno zavarovanje. Da urad prištedi taka vprašanja, da odgovori na dosedaj došla vprašanja, pojasnjuje: Predpisom zakona o zavarovanju delavcev je v polni meri zdočeno ako so uslužbenki še v naprej zavarovani pri okrožnem uradu. Zavarovanje pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu je le fakultativna značilnost in dopustno je za one uslužbenke, ki so obenem tudi člani Trgovskega društva »Merkur«. Tudi pri tem pogoju na mora le uslužbenec sam pristati na zavarovanje pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani, delodajalec sam nima pravice odločitve.

* Smrt najstarejšega črnogorskega vstaše. T. dni je na Cetinju nenadoma preminul Marko Lazov Kapisoda, eden najstarejših vstašev iz črnogorskega Primorja. Pri krstni slavi je v krogu svoje velike rodbine obračal debelega ovna na raznjo, pevajoč s svojci narodne pesmi. Nenadoma pa je padel s stola in izdihnil. Zadel ga je srčna kap.

* 7 Din za 1 km v zraku. V Zagrebu odvarja pilot Kršović civilno šolo za letalce. V soboto je iz Gradca doletelo v Zagreb njegovo novo letalo, težko 300 kg z dvema sedežema, s katerim bo pilot Kršović prevajal goste v vsako poljubno mesto v državi in obenem z njim vršil tudi

pilotski pouk. V tečaj se je doslej vpisalo 8 oseb, med njimi nekatere dame. Za polete iz Zagreba računa Kršović 7 Din od kilometra. To je torej prvi letalski taksi v Jugoslaviji.

* Živalske kužne bolezni v območju bivše ljubljanske oblasti. Iz »Uradnega lista« pomnemo, da je bilo v prvem tednu oktobra nekaj primerov mehurčastega izpuščaja pri govedih v kočevskem okraju, nekaj primerov svinjske kuge v brežiškem, kamniškem, kočevskem in novomeškem okraju ter nekaj primerov svinjske rdečice v brežiškem, kamniškem, kočevskem, krškem in ljubljanskem okoliškem okraju. Gre za pomembne primere in bolezni niso nikjer močno razširjene.

* Muha, daj kruha! O letošnjem življenju čebel nam pošilja mlad čebelar naslednje vrstice: Letošnje leto je bilo za čebele razmeroma dobro. Spomladi jim je sicer vreme nekoliko najajalo: dolga zima in deževje je sprva zadrževalo razmnoževanje njihovega zaroda. V sredi in koncem maja, zlasti pa v prvi polovici junija so se zaradi izvrstne cvetlične paše hitro razvijale. Njihov zarod se je naenkrat silno pomnožil in takem številu, da so skoraj vsi močnejši panji rojili, ako jih čebelarji na poseben način niso zadrževali. Onim čebelarjem, ki imajo čebele v koših ali v panjih brez posebne notranje oprave, so čebele rojele po dvakrat nekatere celo trikrat. Tudi roje so si čebele v tem času mnogo nanosile. Nekateri čebelarji so imeli precej dobička. V drugi polovici junija je bilo naše znatno manj, kar se je pri čebelah takoj poznalo. Šele koncem junija in v začetku julija so prišli zopet boljši časi. Nudili so v tem času mnogo medu bogati kostanj, line in rumena deteljica. Po tej paši je bil zopet nekoliko presledek, dokler se ni pričela glavna in zadnja ajdova paša. Zaradi lepega vremena so čebele napolnile v kratkem času vse svoj stan z medom. Čebelarji so ga začeli odjemati v velikih množinah. Pa še v drugi bi lahko čebele nanosile toliko medu, ali žal, da je suša preveč pritisnila na ajdo, ki je ves dan, še zjutraj omedlevala. Vse v vsem: čebelarji so z letošnjo sezono menda vsi zadovoljni.

Samo še danes!
Predstave ob 4., 6., 8. in 9. uri.
Buster Keaton
nož, kateremu se smeje vse svet v najboljšem njegovem filmu
SPORTNIK
Nič se ne more zdržati krobotal
Vse se smeje in smeje.

* Železniška nesreča v Giurgjevu. V soboto zjutraj je zaradi nepravilno postavljenih kretne treščil mešani vlak, ki je prišel iz Klostra, na postaji Giurgjevu v natorjene vagon. Silen tresk je naravno izzval paniko med potniki, vendar je nesreča ostala brez težjih posledic. Od mešane vlaka so iztirili trije vagoni. Vlakovodja Milo Furdek in spremljevalnik Ivan Kos sta dobila rane na glavi, dočim od potnikov ni bil nihče ranjen. Zaradi te nesreče je bil promet na vicinalni progi Klostar-Koprivnica okrog šest ur prekinjen. Kdo je nesrečo zakrivil, še ni točno ugotovljeno.

* Silen prelom oblakov v Beogradu. V soboto popoldne se je po hladnem dopoldnevu nenadoma nad Beogradom močno pooblačilo in prišlo je od silnega preloma oblakov. Deževje k sreči ni dolgo trajalo, vendar je padlo toliko dežja, da so bile mahoma vse ulice poplavljene. V eni uri pa je voda zopet otekla Sava, ki je imela že dalje časa izredno nizko vodno stanje, zadnje dneve zopet polagoma narašča.

* Nezgode in nesreče. Ivan Kamnikar, doma iz Srednje vasi pri Škofji Loki, je bil zaposlen pri delu pri cirkularni žagi. Med delom je bil malo ne previden ter ga je cirkularka pograbila za desno roko, ki mu jo je težko poškodovala. — Josip Kristan iz Planice pri Begunjah na Gorenjskem se je spravil v nedeljo na drevo na vrhu in padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. — Pri Sv. Valpurgi pri Smledniku se je igral posestnikov sino Ivan Mohor na oknu in padel z okna v globino. Vsega polotonega so prepeljali v ljubljansko bolnico.

* Samomor ali zločin. V bližini Bele cerkve v Vojvodini se je pripetila še nepojasnjena tragedija. Ko je napravil železniški čuvaj te dni svojo običajno dnevno pot po progi iz Bele cerkve, je našel na železniškem tiru moško truplo z odrezano glavo in s hladnim jermenom privezано na tir. Iz papirjev, ki so ji dobili pri mrtvecu, so ugotovili, da gre za železničarja Stanka Jožića. Ker je Jožić dva dni poprej poplaval v raznih gostilnah in zapravil uradni denar, je mogoče da je izvršil samomor, ko ga je začela peči vest. Revizija je ugotovila 2000 Din primanjkljaja. Ni pa izključeno, da je postal Jožić žrtev zločina.

* Z nožem na nasprotnika. V Vojskem so imeli v nedeljo veselico. Gostje so se imenitno zabavali. Največji dirnjak pa se je razvil šele po veselic, ko sta se sprla posestnikov sin Anton Volkar z Vojskega ter neki drugi kmečki fant. Med preprirom je potegnil neki udeleženec pretepa nož in sunil Volkarja večkrat v prsa. Ranil ga je težko. Ranjenca so morali včeraj dopoldne prepeljati v ljubljansko bolnico.

* Oblike kemično čistil, barva, piširja in lika tovarna Jos. Reich.

ITO — zobna pasta najboljša!

Usnjene rokavice

podložene par samo Din 85—

J. Höfler, Miklošičeva 14

FREGOLI RETTA IN FATIMA

imata socol in jetri v Unionski dvorani svoj

Mistični in telepatični večer

Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni in od 7 dalje pred unionsko dvorano.

* Smrtna kosa. V Trbovljah je umrla gospa Marija Jager-Parašuh, posestnica in gostilničarka, stara 79 let. Pogreb blagopokojne bo jutri ob 10. na domačem pokopališču. — V Ljubljani pa je podlegla dolgi bolezni vdova nadsprednica gospa Frančiška Seršen in bo njen pogreb danes ob 16. na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojnicama blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

Iz Ljubliane

* Zahvala. Anton Fortič se tem potom zahvaljuje vsem prijateljem in znancem za ljubeznivo slovo ob odhodu iz Ljubliane na novo službeno mesto.

* Knjige Vodnikov družbe tizidejo sredi meseca novembra in bo družba pravčasno sporočila poverjenikom, kdaj naj pridejo po nje, oziroma, kdaj prične knjige razposiljati. V »Jutru« objavljeni objavi se je pripetila tiskovna pomota, ker je bilo rečeno v oktobru namesto v novembru.

* Na lirski razstavi v Narodnem domu so bili včeraj nalepljeni listki z legendami k raznim razstavljenim predmetom, da bo vsakdo lahko brez vrašanj vedel njih pomen in provenienco. Razen tega je bila razstava te dni ponovno: žena z več zanimivimi predmeti. Tako je na pr. g. knezoškof odstopil razstavi zofo in fotele iz velike dvorane v škofiji, kjer je 1. 1797. obdedoval Napoleon in pozneje stanoval maršal Marmont. Iz te dobe so pa tudi zlate vilice in žlice, ki so bile nekdaj last ljubljanskega knezoškofa, pozneje so pa iz posesti prijatelje škofa Wolfa prišle v last krofice Stubenbergove, dokler niso postale lastnina znane ljubljanske patricijske družine Kosler, ki jih je dala razstavi na razpolago. Razstvi je torej vsak dan zanimivejša, kar dokazuje tudi vsak dan večji obisk.

* Fotografije, ki so posneli posamezne prizore lirskih svečanosti, prosi odbor za odkritje spomenika lirji oživilni, da mu dajo na razpolago vsaj po eno kopijo svojih posnetkov. Kopije naj se izročijo tajniku odbora g. Karlu Mahkoti. Stroški za izvršitev kopije se bodo povrnilo takoj ob prejemu. Stvar pa je nujna, ker pariški listi zahtevajo slike.

* Spored prvega večera okulistično-fakirskih eksperimentov, ki ga priredi, Fregoli Retta 15. t. m. ob 20. v dvorani Unionske bo obstojal iz 3 delov. V prvem delu nam bo izvajal g. Retta vsemočnega Kitalca, Razne originalne metamorfoze se izvrše v 20 minutah, dočim rabijo v sličnih programih za izvajanje teh metamorfoz navadno 2 uri in tudi več. Drugi del bo otvoril izvajanja iz eksperimentalne psihologije in telepatije. V III. delu pa nastopi Fatima, tibetanska čarovnica, z raznimi orijentaliskimi čarovanji pod geslom »Vse iz nič v nič«. Vstopnice po običajnih cenah se dobo v Matični knjigarni.

* Udruženje gledaliških igralcev odbor Ljubljana. Redni občni zbor se bo vršil v nedeljo, 20. t. m. ob 10. dop. v opernem gledališču (zbiorova dvorana). Odbor.

* Iz gledališča. Danes zvečer se bo pela v operi Krenkova opera »Jonny svira V partiji Maksa nastopi lirčni tenor zagrebškega gledališča Vičar. Ostala zasedba je naslednja: Anita — Majdičeva. Jonny — Primožič, Daniello — Grba, Ivonne — Poličeva, Manager — Rumpeli in drugi. Režiser: ravnatelj Polić. Dirigent: Neffat.

* Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Danes v torek 15. ob 6.15 skušnja za ženski zbor, ob 8. za moški zbor. Vsi in točno!

* Esperantski tečaj na Št. Jakobski šoli. Z rednim poukom se prične. 15. t. m. ob 19.30. Priglasiti se more še vsakdo, učnina mesečno 15 Din, za diake 10 Din.

* Samaritanski tečaj Rdečega križa. Drevi ob 7. bo predaval v samaritanskem tečaju za delavske sloje v OUZD na Miklošičevi cesti direktor Higijenskega zavoda g. dr. Ivo Piric o obrtni higijeni.

Dama, 12500

ki hoče biti elegantna si preskrbi ose kar je najnovejšega pri

P. Maždič, Ljubljana

u— Smrtna nesreča z zastrupljenjem.

*Ponedeljek« je že prinesel obširno poročilo o tragični smrti dveh delavcev v garaži Jugo-Steyra na Frankopanski cesti v Šiški. Mehanik Janez Bizovičar je skupno z delavcem Janezom Berčičem od sobote na nedeljo čistil v garaži mestne avtobuse. Delala sta do 3. zjutraj v nedeljo. Nato sta se v garaži vlegla v avtobus, a pustila sta motor v pogonu. Začel se je razvijati ogljikov monoksid, ki je oba zastrupil. Okoli 6. zjutraj ju je našel sluga tovarne Simčič v avtobusu mrtva. Hitro je obvestil reševalno postajo kakor tudi policijsko stražnico na Celovski cesti. Poklicali so zdravnika dr. Stanka Tavčarja, ki je skušal oba z umetnim dihanjem spraviti k življenju. Na kraj nesreče sta prispela potem mestni fizik dr. Rus in pol. zdravnik dr. Avramovič. Tudi organa reševalne postaje sta nad pot ure brez uspeha skušala z umetnim dihanjem oživiti oba ponesrečenca. Dežurni pol. uradnik g. Podreberšek je po ugotovitvi dejanskega stanja dovolil, da so trupla Janeza Bizovičarja na prošnjo staršev prepeljali na dom v Sp. Šiško. Truplo mehanika Berčiča, ki je oženjen in zapuščal ženo z enim nedonarlim otrokom, so prvotno prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, a pozneje je policijsko oblastvo dovolilo, da so tudi Berčiča prepeljali na njegov dom v Černuče.

* Walet Express v Ljubljani. Po dolgem času zopet novost v Ljubljani. Novost za dame in gospode. Priznani modni atelje g. F. Potočnika v Ljubljani na Starem trgu 19., je uvedel brzoletnico in popravilniško obleko za dame in gospode. Zaupana obleka bo tekom par ur kot nova. Ekspresna likalnica in popravilnica nam čuvata dragoceno obleko. Otvoritev brzoletnice in popravilnice oblek, ki je bila za Ljubljano nujno potrebna, toplo pozdravljamo in vsakomur priporočamo.

* Drobiž policijske kronike. Od nedelje na ponedeljek sta bila policijskemu ravnateljstvu prijavljeni dve večji nezgodi, dalje prodaja kolesa sumljivega izvora, primer trpinčenja živali, 2 prekrščenji policijske ure. Končno je bilo prijavljenih več oseb zaradi kaljenja nočnega miru in 9 voznikov radi prestopka cestnopolicijskega reda Policijska je imela mnogo posla tudi z aretiranci. V policijske zapore je bilo tekom noči pripelanih sedem oseb, dve ženski zaradi vlačuzarstva, več kalicev nočnega miru in razgražev ter dve osebi, ker sta nabirali prostovolne prispevke brez oblastnega dovoljenja.

Kavarna „Zvezda“
DANES:
Ciganska godba
Prvovrstni salonski orkester

Iz Maribora

* Slovaški učiteljski koncert v Mariboru. V petek, dne 25. t. m. bo dobil Maribor v dvorani »Union« koncert slovaških umetnih in narodnih pesmi. To bo prvi obisk Slovakov v Mariboru in bo torej ta koncert tudi v nacionalno-kulturnem pogledu važen dogodek za Maribor. Kakor znano, je slovaški jezik izredno podoben slovenskemu in ga mi zaradi tega mnogo »až« je razmimo kot češčino. Poseben znak slovaščine je njena mehokba, h srču pa gredo zlasti slovaške narodne pesmi, katere zmojo to pot prvi čišljali v Mariboru. Slovaški učitelji bodo gostje mariborskih ljudskoškolskih učiteljev, ter se je za organizacijo koncerta sestavil poseben pripravljalni odbor, obstoječ iz gornjih učiteljskih organizacij, češkega kluba in JC leve. Ne dvomimo da bo tudi ta koncert, čeprav bo že drugi češkoslovaški v tem mesecu, kljub poznemu datumu, slajno uspel. Pevski zbor vodi prof. Miloš Rupelčič in že koncertira po Jugoslaviji. Prvi koncert se je vršil z velikanskim uspehom, dne 12. t. m. v Novem Sadu, dne 13. t. m. v Petrovcih, v daljnem programu so še koncerti v Stari Pazovi, Beogradu, Kragujevcu, Sarajevu, Dubrovniku, Splitu, Zagrebu, Ljubljani 24. t. m. in kot zadnji dne 25. t. m. v Mariboru. Zbor šteje 55 članov.

* Iz gledališča. 15. t. m. uprizore velezabavno Fodorjevo komedijo »Cerkvena miš« Upravi se je posrečilo spet pridobiti go. Dragutinovičevu in ker je njena našljajnelša kreacija »Gospa Dulska« se je stavila omenjena komedija na repertoar ter se bo vršila premijera v najkrajšem času v režiji g. Skrbinašca.

* Trgovce Vrhunec še vedno v nezavešči. Trgovce France Vrhunec, ki je vodil usodni avtomobil o priliki katastrofalne nesreče na dravskem mostu, leži v mariborski splošni bolnici še vedno v nezavešči. Kljub sobotni operaciji se njegovo stanje dosedaj ni izboljšalo in je slejkoprej zelo kritično. Po mestu so bile včeraj in tudi že v nedeljo razširjene vesti, da je podležel poškodbam, vendar pa to ne odgovarja resnici.

Gorenjci!
Dolenjci!

Dobre, lepo izdelane obleke, suknje in suknjiče kupite prav po ceni iz res dobrega blaga pri tvrdki

A. PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c.

Brezplačno

Vsem industrijalcem in obrtnikom, kateri želijo uvoziti stroje ali aparate brez avtozne carine sestavlja tozadevne prošnje s hitro in uspešno reševijo brezplačno.

J. Sikošek

carinski posrednik, Ljubljana, Slomškova ulica 1.

Damski plašči

od najfinejšega luksuznega izdelka in blaga do preprostih so najugodnejše izbiri pri vrdki

Fran Lukič, Stritarjeva ul.

OSTANTIE DOMA!

Nobena javna prireditve, koncert ali predavanje vam ne nudi večjega užitka kakor vaš radioapar, ako se poslužite TUNGSRAM BARIJEVIH CEVL.

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Zato uporabljajte na svečanostih ali predavanjih okusne ANACOT-PASTILE dra. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se preporatov, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

KINO TEL. 2730
DVOR
LJUBLJANSKI
Premijera divjega zapada!
JUNAŠKA DESNICA
BUCK JONES
Ob 4., 6., 7., 8. in 9. uri

Iz Celja

* Mestni avtobus že obratuje med Celjem in Podsedro. Včeraj zjutraj je pričel voziti med Podsedro in Celjem ter obratno celjski mestni avtobus. Končno so vendarle prišli iz Kozjega, Podsedre in drugih oddaljenih krajev do potrebne avtobusne zveze s Celjem. Doslej so hodili prebivalci Podsedre raje 18 km daleč čez hribe v Rajhenburg in od tam v Zagreb kakor pa v Celje. Zanje bo celjski mestni avtobus ogromna pridobitev. V nedeljo se je vršila iz Celja ob priliki otvoritve nove ceste med Sv. Urbanom in Lesičnem uradna poskusna vožnja mestnega avtobusa preko Žegra, Kozjega do Podsedre in nazaj. Ljudstvo je z zanimanjem motrilo veliki avtobus, ko je gladko drčal po šteštetih klancih in zavojih skozi Novo vas, Černolico, Slivnico, Čret, Košnico, Žegar, Prevorje, Lediško, Lesično, Pilštanj in Kozje do Podsedre.

* Otvoritev nove ceste Sv. Urban-Lesično. V nedeljo dopoldne je bila na svečan način otvorena nova oblastna cesta med Sv. Urbanom pod Slivnico in Lesičnim K svečanosti otvoritvi ceste v Žegru se je zbralo lepo število povabljenih gostov in okoliškega prebivalstva. Po maši, ki jo je ob asistenci opravil univ. prof. dr. Učič iz Ljubljane, je pozdravil navzoče dekan in načelnik kozjanskega okrajnega cestnega odbora g. Marko Tomažič. Govoril je še veliki župan mariborske oblasti dr. Schanbach, nakar je izročil komisar mariborske oblasti samouprave dr. Leskovar cesto javnemu prometu. Po opoldanskem banketu so se gostje odpeljali na zakusko v Kozje. Med tem pa je trajala do noči v Žegru pri Vreču velika narodna veselica.

* Otvoritev gledališka predstava bo jutri, 16. t. m. Uprizori se Cankarjevo delo »Pohušanje v dolini šentflorjanski«. Moderne dekoracije pripeljejo iz Maribora. — Ker je parter dobro zaseden, pozivamo občinstvo, da se pravčasno pobriga za še preostale vstopnice, zlasti pa opozarjamo na letošnje nizke ložne sedeže po 15, 20 in 25 Din.

* V celjski javni bolnici je umrla v soboto 17 letna šivilja Julijana Stoparjeva iz Loke, občina Mozirje okolica, včeraj dopoldne pa je umrl 50 letni posestnik Mihael Jurše iz St. Petra pod Svetimi gorami.

* Avtomobil zavozil v kolesarico. V nedeljo popoldne se je peljala na svojem kolesu po cesti skozi Ložnico proti Celju 19 letna Alojzija Senica iz Celja, stanujoča v Gregorčičevi ulici. Pred njo se je vozila njena prijateljica. Nenadoma je privozil za njima neki avtomobilist, na čigar signal se je Senica ognila s kolesom na krajni desni rob ceste. Avtomobilist pa očividno ni preveč spreten vozač, ker je zavozil v njeno kolo, katero je pokvaril, dekle samo pa zadel v komolec desne roke in podrj na tla. Nato je za hip ustavil avtomobil. Ko pa je videl, kaj je napravil, je nemudoma nadaljeval vožnjo. Dekle si je zapomnilo avtomobilovo evidenčno številko in ga je ovadilo policiji, ki ga bo že poiskala.

* Dva huda gosta v luknji. V nedeljo popoldne je bil na Krekovem trgu aretiran 21 letni tovarniški delavec Friderik T., ki je v vinjenem stanju s skrajno surovimi in ostudnimi posvkami nahužil nekega mimoidočega podnarednika in neko gospodično. Nedostojinega so spravili v policijski zapor, kjer je moral prebiti vso noč do včeraj zjutraj, ko je prejel primerno nagrado na policiji. — Isti dan okrog polnoči pa je bil aretiran v mestu 55 letni posestnik H. O. iz Celja, ki je bil pijan ko čep. V takem stanju je ozmerjal službujočo stražnico in jima skušal dopovedati, da živita na njegove stroške. Tudi on je našel neprostovoljno prenočišče v policijskem zaporu.

Iz Hrastnika

* Sadna letina. Že od leta 1917. ni pomnilo okoličani, posebno Turjani, da bi sadno drevje tako bogato obrodilo, ko letošnje jesen. Posebno produktivno so bile letos češnje. Vkljub temu, da je pridelek tako bogat, so posebno obrana jabolka po 4 Din predraga. Večinoma pa se sadije stolce in spreša v sadjevec, češnje pa namočijo in skuha iz njih žganje. Bolje bi bilo, da bi se sadije obralo in tako lažje veliko dražje prodalo.

Ne mučite vaše dece z ribjim oljem, ker

JEMALT

kateri ima zelo prijeten okus, osvoboditi dete in roditelje od raznih neprijetnosti ribjega olja. Dobiva se v vseh lekarnah.

OTROŠKE NOGAVICE iz črnega ključa
Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Iz Škofje Loke

— Predavanje Zveze kulturnih društev o koroških plebskih v velikih dvorani o koroških doma je privabilo preko sto udeležencev, ki so z izredno pozornostjo sledili izjavam predavatelja g. dr. Felchlerja. Poldrugoumno predavanje so izpolnjevale skioptične slike.

Iz Litije

— Zadrege na železnici. Ko je hotel odpočijati predvčerajšnji opoldanski vlak z ljubljanskega kolodvora proti Ljubljani, se je lokomotivi odtrgal vijak, ki krepki sprednjemu osi K sreči so ta nedostatek takoj opazili in podložili zgornji del stroja z železjem. Vlak je nato v počasnem tempu nadaljeval svojo pot proti Ljubljani. — Pred dnevi so progovni delavci izmenjavali železniške pragove med ljubljanskim in savskim kolodvorom. Izmenjane pragove so hoteli odločiti na voziku. Nekaj delavcev je sedlo na mali vagonček, ki se po ganja s prekljami. Zatoptljeni v svoje delo niso opazili, da se jim bliža za hrbtom tovorni vlak. K sreči se je eden izmed njih ozrl in je nato s klicem opozoril tovariše na pretečo nevarnost. Umo so skočili z vagončka, hip nato je pa stroj tovrnoga vlaka že vzdel vanj. Sunk je bil tako močan, da je vrgel vagonček več sto metrov po tračnicah.

— Surova fantovska bitka. Ljudje so v jeseni morda zaradi novega vina bolj bojevit kakor druge letne čase. Tudi v našem kraju se to opazja zlasti ob sobotah in nedeljah ponoči ter navadno tudi še proti jutru. Navajani smo močnih spopadov, obhodov in krkanj, ki moti nas oboje zaspanca, a takšnih prizorov, kakor jih je nudila zadnja bitka, že dolgo ni bilo. Na Frčici sta se spoprijeli dve sovražni skupini. Najprej sta valili druga po drugo skale in večje kamenje. Veliki kosi opeke so leteli sem in tja kečkor žoge. Za orožje so pokomili ograji in potrgali deske, ki so pokrivalo greznico na K. dvorišču. Borba se je vršila v svitu žepnih baterij in med grozovitim preklinjanjem ter sličnimi junaškimi vzpodbudami. Ljudje, ki so sredi toči prosili za mir, so bili v nevarnosti, da jim bojevniki pobijejo šipe. Priporočamo zdravo kazen za borbene ponočnjake.

Iz Zagorja

— Glasbena šola. Ker se v zagorski dolini vedno bolj občuti pomanjkanje glasbeno naobraženega naraščaja, se je odločilo Glasbeno društvo, da odpre v letošnjem letu glasbeno šolo, ki bo namenjena vsem slojem. Poučevali se bodo vsi oni instrumenti, ki pridejo v poštev pri salonskem orkestru oziroma pri godbi na piha, poleg glasovirja, solopetja in teorije. Prijave do vključno 20. t. m. naj se pošiljajo pisмено na Glasbeno društvo v Zagorju, osebno bodo za prijave in pojasnila na razpolago: v Zagorju učitelj Kopřiva, v Toplicah učitelj Culot, a na Lokah učitelj Pergar. Če se bo javilo zadostno število gojencev, se bo šola otvorila v najkrajšem času. Solnina bo tako malenkostna, da jo bo zmogel vsakdo. Namen Glasbenega društva je ta, vzgojiti čim prejši dosten glasbeni naraščaj, da bo v dolini zacvetela glasba tako, kakor je bilo to nekdanj, ko se je smatralo Zagorje kot nekako središče glasbene kulture Zasavja. Vsi, ki imate voljo in veselje, javite se!

Iz Trbovelj

— Pevsko društvo »Zvone« prične ta teden s pevskimi vajami za moški in ženski zbor vsako sredo in petek ob 19.30. Ker namerava »Zvone« se pred božičem privedi prvi večji koncert, poziva vse pevce in pevke, da se redno udeležujejo vaj.

— Sejem. V petek 18. t. m. bo v Trbovljah velik in najbolj obiskan žirinski in kramarski Lokežev sejem.

— Osebnost. Rudniški inženjer gospod Pavle Verbič je premeščen kot obratovodja k rudniku v Rajhenburgu. K njegovemu iskrenemu čestitamo. Z njegovim odhodom bo izgubilo pevsko društvo »Zvone« vestnega pevca in izvrstnega baritonista, ostala narodna društva pa agilenega sodelavca.

Iz Laškega

— Smrtina kosa. V petek 11. t. m. zvečer je preminul po daljši bolezni tukajšnji hišni posestnik in gostilničar g. Miha Lapornik v starosti 64 let. Pokopani je eden izmed redkih domačinov laških ter je bil zaradi svoje šogavosti in poštenosti splošno spoštovan. Rodbini iskreno sožalje!

— Z občinske seje. Večji del seje občinskega odbora v petek popoldne je bil namenjen vodovodnemu poročilu, ki ga je podal svetnik g. dr. Pernat. Sprejet je bil od njega predlagani vodovodni red, povzet deloma po vodovodnem redu mesta Celje in deloma zdravilišča Radegund pri Gradcu. Sklenilo se je za leto 1929 pobrati takse, ki so bile svojačasno že objavljene in za voarino v obliki 2 odst. doklade k najemnim ali najemniškim vrednostim. V bodoče se pa ne bo vodarina pobirala po teh dokladah, temveč se je odbor odločil pobirati vodarino po 5 Din mesečno od glave stalnih prebivalcev mesta Laško, odnosno po 7 Din od odjemalcev vode izven okolišne mestne občine. Razen tega pa ostanejo še pavšalni letni zneski od instaliranih naprav. — Proračun krajevnega šolskega odbora je bil sprejet brez ugovora. — V cerkveni konkurenčni odbor sta bila izvoljena gg. Emil Pleskovič in Franc Kol. — Sklenilo se je pristopiti k Zvezi mestnih, trških in zdraviliških občin. — Sklenilo se je prispevati za spomenik pokojnemu dr. Zerjavu 300 Din.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 14. oktobra 1929.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vl.	Smer vetra	Oblačn.	Padavine
Opazovanja							
Ljubljana		774.6	5	90	S 2	10	
Maribor		772.7	9	80	W 6	3	
Zagreb		773.4	9	100	W 2	1	
Beograd	8.	771.0	5	90	mirno	0	
Sarajevo		770.8	8	60	ENE 2	8	
Dubrovnik							
Skopje	7.	767.5	9	50	W 8	10	
Split		765.8	14	30	NE 18	2	

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: na vzhaja ob 16.26, zahaja ob 20.20. Solnce vzhaja ob 6.14, zahaja ob 17.16, luč 3.8 C, najnižja 3.4 C.

Dunajska vremenska napoved za turek: Mil in mirno jesensko vreme; mestoma popolnoma jasno, toda semintja z visoko meglo.

Sokol

Iz celjske Sokolske župe

Minuli teden je član župnega starešinstva br. Kramar predvajal članstvu celjskega Sokola film o župnem zletu v Trbovljah, in sicer enkrat v mestni, dvakrat v okoliški sokolski telovadnici. Vstop je bil prost in predstava vsakokrat dobro oblikana; posebno v četrti, ko je imelo dostop okoliško občinstvo, je bila telovadnica natrpana. Ob enem z zletnim filmom je predvajal proslavo svetega polaganja temeljnega kamna pravoslavne cerkve v Celju. H koncu je dodal še kratek šalji prizor.

Kakor so se ti večeri obnesli v Celju, bi se gotovo tudi pri ostalih v župi včlanjenih društvih. Brat Kramar je župi izjavil, da je pripravljen, film predvajati pri društvih, ki bi za to prosila. Treba je pravočasno sporočiti bodisi župi ali direktno na naslov: »Brat Josip Kramar, lastnik drogerije Sanitas, Celje.« Društva ne bi imela nikakih stroškov in mnogi naši člani in članice, ki se zleta niso mogli udeležiti, bi dobili celotno sliko o poteku župnega zleta, zlasti o telovadnem nastopu. Priporočamo društvom, ki imajo primeren prostor za predvajanje, da se poslužijo te ugodnosti. Navesti je dan in uro zaželjenega predvajanja toliko prej, da je mogoče medsebojni sporazum.

Sport

Nedeljski sportni pregled

V vseh treh naših nogometnih središčih — Ljubljani, Mariboru in Celju — so se v nedeljo nadaljevale prvenstvene tekme. Dočim je jesensko prvenstvo v Ljubljani dospelo komaj dobro preko polovice, je v Mariboru in Celju že zaključeno. Jesenska okrožna prvaka Maribora oziroma Celja sta postala SD Rapid in SK Celje. Kot zaključni tekmi sta bili odigrani v Mariboru tekma med SD Rapidom in SK Železničarjem, ki je končala neodločno z 1 : 1 (1 : 1) v Celju pa tekma med SK Celjem in SK atletikom, ki je končala z enakim končnim izidom 1 : 1 (0 : 0). — V Ljubljani sta bili odigrani dve prvo in dve drugorazredni prvenstveni tekmi, ki na razvrstitve klubov v tabeli niso imele neposrednega vpliva. SK Ilirija je odnesla pičlo zmago nad Jadranom z 2 : 0 (1 : 0), Hermes pa srečno zmago nad Svobodo v enakem razmerju 2 : 0 (1 : 0). V II. razredu je Grafika slavila lahko zmago nad šibkim Krakovom s 7 : 0 (4 : 0), Slovan pa je v ostri borbi proti Slaviji osvojil dve točki z zmago 2 : 1 (1 : 1). Vrstni red klubov je po večerajšnjem kolu naslednji: I. razred: Ilirija 8, Primorje, Svoboda in Hermes po 2 in Jadran brez točke. II. razred: Slovan 8, Grafika in Slavija po 4, Reka in Natakara po 2 in Krakovo brez točke.

V Zagrebu sta se vršili dve tekmi v korist podsavezne blaginje med štirimi vodilnimi močmi, ki pa nista prinesli niti materialne niti sportne koristi. Rezultati so bili naslednji: Viktorija : Concordija 4 : 3 (1 : 2) in Hask : Gradjanski 3 : 1 (1 : 0). — V Beogradu se je vršila namesto ponovne državne prvenstvene tekme prijateljska nogometna tekma med lokalnima nasprotnikoma BSK in Jugoslavijo, ki je končala neodločno s 3 : 3 (2 : 1). Igra bch moštev ni bila na višini. — V Kranju je gostovala v nedeljo rezervna SK Bratstva iz Jesenic. Domače moštvo je kljub temu, da se ni mnogo trudilo, zmagalo s 6 : 3 (2 : 1).

Med inozemskimi nogometnimi prireditvami bi bilo omeniti še meddržavno tekmo med Dansko in Finsko, ki se je vršila v Kodanju in je končala z rekordno zmago 8 : 0 (4 : 0) Danske.

Na lakoatletskem polju smo obogatili preteklo nedeljo za dobro uspešni juniori skijanje na igrišču ASK Primorja, na katerem so razen domače mladine startali tudi člani KSU iz Karlova. Borba je bila zelo ostra in je prinesla zastopnikom Karlova in Ljubljane enako število (11) prvih mest, tako da je zmago odločilo večje število drugih in tretjih mest, na katerih se je plasirala Ljubljana 18 ozi. 14 juniorjev, dočim je zasedel KSU ta mesta le s 3 ozi. 5 atletiči.

Tekme za Gosposvetski pokal
V nedeljo, 20. t. m. popoldne se bo odigral na sportnem prostoru Ilirije letošnji turnir za predhodni Gosposvetski pokal, ki lra je 1. 1926 ob svoji petinajstletnici razpisala Ilirija. Turnir za Gosposvetski pokal je vsakoletna manifestacija naših sportnikov za nacionalno kulturne namene Jugoslovenske Matice, zlasti pa je njegov namen, da pripomore osvoboditi spomin na slovenski Korotaa. Sportna, pa tudi širša javnost je pokazala doslej za to prirediteljske simpatije, turnirja se udeležujejo vsi najboljši resnično zavedni ljubljanski sportni klubi. Lani je pristopil v krog udeležencev kot prvi izvenljubljanski klub tudi I. SSK Maribor, prvobornik našega narodnega sporta v Mariboru. V dosedanjih tekmah je zmagala I. 1926 in 1927 Ilirija, lani pa je neodločen izid tekme Ilirija : Maribor (4 : 4) odločil žreb za Maribor.

Čisti dobiček turnirja je namenjen Jugoslovenski Matici oz. Gosposvetskemu Zvonu. Želeti je zaradi tega še toliko bolj, da poseti gbočinstvo nedeljski turnir v čim večjem številu in izrazi tako simpatije za nacionalno hotenje sodelujočih društev ter jim pomore do čim lepšega gmočnega uspeha.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Trening se prične odslej vedno ob 16., garderoba bo odprta za igralce od pol 16. dalje. — Danes trening skupne I. (rezerve in I. moštva); vsi točno! — ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 16. dalje obvezen trening za vse igralce.

Gospodarstvo

Zasedanje zbornice za TOI

Zbornica za TOI je imela včeraj predplemarno sejo, ki se bo danes vršila, ves dan zborovanja, in sicer so zborovali vsi trije odseki, trgovski, obrtni in industrijski odsek. Trgovski odsek je pod vodstvom načelnika gosp. Brudermanna razpravljal dopolne in popoldne o številnih točkah svojega dnevnega reda. Na dnevnem redu so bile mnoge prošnje za dispenco (za javne tehnične in sejske pravice), razpravljalo se je o legitimacijah trgovskih potnikov in sklepal o predlogih za revizijo predmetne naredbe. Obširna razprava se je vršila o načrtu rudarskega zakona, o obrtnopravnih zadevah, o fiktivnih poslovaljih pri podružnicah in o reviziji socialne zakonodaje. Industrijski odsek je zboroval vse popoldne pod predsedstvom g. Dragotina Hribarja ter se obirno peal z vprašanjem revizije socialne zakonodaje, s službeno pragmatiko, z Jokladom na premost za potrebe pokojniških fondov, nadalje z vprašanjem sezonskega povišanja železniških tarif in z vprašanjem državnega zavoda za pospeševanje obrti in industrije v Beogradu. Obrtni odsek je zboroval od pol 3. popoldne pod vodstvom podpredsednika g. Ivana Ogrina, ki je podal obširno poročilo o obrtnih vprašanjih. Odsek je razpravljal o vprašanju obrtnih pravic, o raznih obrtnih prošnjah, o uredbi o odiraanju in zapiranju obratovališč, o predlogih za revizijo socialno - politične zakonodaje, o potrebi opustitve vlaganja davčnih prijav za male obrtnike in o vprašanju službene pragmatike. Za našo zbornico je trenutno velike važnosti vprašanje nove ureditve legitimacij za trgovske potnike, katerih število naglo narašča. Zbornica za TOI je izdala še okrog 1400 teh legitimacij, kar povzroča mnogo administrativnega posla.

— Ponovno povečanje deviznih rezerv Narodne banke. Iz kazaka Narodne banke od 8. t. m. je razvidno, da so se devizne rezerve v prvi četrtini oktobra ponovno dvignile za preko 110 milijonov in znašajo sedaj že preko 1350 milijonov Din. To povečanje deviznih rezerv je najbrž deloma v zvezi s prevzemom deviz od novega švicarskega posojila beograjske občine. Ker so se na eni strani dvignila tudi posojila za 16.5 milijona Din, medtem ko so se na drugi strani žirovne vloge dvignile le za 26.2 milijona Din, je povečanje deviznih rezerv povzročilo nov dvig obkora bankovcev za 100 milijonov Din na skoro 5800 milijonov. Stanje od 8. t. m. je bilo naslednje (vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju od 30. septembra): Aktivna: kovinska podlaga 417.8 (+ 24.1), saldo raznih računov (tečajne difference deviz) 1086 (+ 86.4), posojila na menice 1340.9 (+ 17.0), posojila na lombard 266.2 (— 0.5); pasiva: obtok bankov 5796.1 (+ 100.8), žirovne obveznosti napram državi 131.3 (+ 7.5), ostale žirovne obveznosti 897.1 (+ 71.4), razne obveznosti 146.8 (— 52.6).

— Oprostitev vinskega mošta od trošarine. Ker mnogi vinogradniki še ne poznajo določb novega trošarinskega pravilnika, ki je bil objavljen sredi julija t. l., objavljamo v naslednjem glavnem določila tega pravilnika glede vinskega mošta. Po novih določilih je vinski mošt prost trošarine, in sicer dokler ne mine vrenje, najdalje pa do dne 20. novembra. Pri tem pa opozarjamo naše vinogradnike na to, da ostane v zvezi temu kupčija z moštom pod strogo kontrolo in da je treba v izogib kaznim vsako prodajo in odsvojitev (darilo, zameno itd.) prijavit pristojnemu oddelku finančne kontrole in izposlovati za oddajo mošta predpisano sprevedenje. Ker ostane pred 20. novembrom kupljenega mošta v zalogi, se mora po 20. novembru prijavit kot vino, da se obdači s predpisano trošarino za vino. Glede prometa z moštom so izdana važna določila, po katerih se ima ravnati vinogradniki, da ne zapade kazni. Za pravilni prevoz vinskega mošta jamči pošiljatelj (vinogradnik) sam in če mošt ne prispe v namenjeni kraj v isti količini, plača pošiljatelj trošarino, kakor jo mora plačati tudi v vsakem drugem primeru nepravilnega in nepoštenega dejanja. Oprostitev vinskega mošta od trošarine v času do popolnega povrenja in najdlje do 20. novembra, ni tedaj brespogojna, ampak je odvisna od pravilne prijave pa tudi od pravilne pošiljave in pravilnega prejemnika. Vsaka opustitev točne prijave in vsaka zvižajna prevara s to, kupčijo je v zvezi s polnim vplačilom trošarine od strani vinogradnika in se tudi kazensko zasleduje. Opozartamo na to vse vinogradnike, da se izognejo neljubim posledicam pomanjkljivega, oziroma nepravilnega kupčevanja z moštom!

— Izvoz nših vin v Českoslovaško. Naše poslaništvo v Pragi je pokrenilo vprašanje izvoza naših vin v Českoslovaško. Akcija poslaništva se nahaja pred ugodnim zaključkom. Iz zbrancev statističnega gradiva je razvidno, da je naš izvoz vina v Českoslovaško znatno večji, kakor pa znaša po naši uradni statistiki. Ker se mnogo našega vina s posredovanjem avstrijske trgovine izvaža na Českoslovaško. Leto 1926 smo po českoslovaški statistiki izvozili v to državo komaj 2000 hl našega vina, l. 1927. pa je naš izvoz dvignil že na 32.000 hl in se lani znašal 35.000 hl v vrednosti 9.5 milijona Kč. V prvih šestih mesecih t. l. pa je naš izvoz vina dosegel 20.000 hl v vrednosti 4.8 milijona Din. Po teh podatkih odpadde torej 70% našega izvoza vina na Českoslovaško. dočim stoji v naš statistiki Avstrija na prvem mestu.

— Poljsko - jugoslovenska trgovinska nogaaljanja. Iz Varšave poročajo, da se bo sta v početku novembra ponovno sestali v Varšavi poljska in jugoslovenska delegacija za nadaljevanje pred meseci v Beogradu prekinjenih trgovskih pogajanj. — Zakon o javnih skladiščih. Ministrstvo za trgovino in industrijo pripravlja zakon o javnih skladiščih, ki ima namen, pospešiti in omogočiti gradbo takih skladišč in jim dati pogoje za uspešno poslovanje. Ta zakon bo tudi uredil vprašanje enotne zakonodaje o varantih, na podlagi katerih namerava Narodna banka dati posojila. Ministrstvo odločno demantira vest, da se imajo s tem zakonom dati gotove privilegije neki delniški družbi, ker je ta vest popolnoma neutemeljena.

— Pravilnik za uporabljanje zakona o zaščiti domače lesne industrije, izdan po členu 16. zakona o zaščiti domače lesne industrije, je objavljen v »Uradnem listu« od 12. t. m. — Prisilna poravnava. Okrožno sodišče v Celju je potrdilo prisilno poravnavo v konkurzu tvornice nogavice »Savinjac« v Novem Celju (pošta Zalec), ki jo je sklenil konkurzni dolžnik dr. Henrik Fleiss s svojimi upniki za 25 % terjatev, plačilnih 90 dni potem, ko postane odobritev poravnave pravomočna.

— Likvidacija. V likvidacijo je stopila tvrdka »Uranus«, tvornica pločevinastih in kovinastih izdelkov, družba z o. z. v Ljubljani.

— Sieghard bo podpisal za 1 milijon šilingov novih delnic Kreditanstalt. Iz Dunaja poročajo, da bo dosednji predsednik propadle Bodenkreditanstalt dr. Sieghard podpisal za 1 milijon šilingov nominala (8 milijonov Din) novih delnic Kreditanstalt, ostali člani upravnega sveta Bodenkreditanstalt pa za 6 milijonov šilingov. Državni Kreditinstitut für öffentliche Unternehmungen pa bo prevzel nadaljnjih 15 milijonov, tako da bo skupini Rothschild treba prevzeti le za kakih 13—18 milijonov šilingov novih delnic.

Borze

14. oktobra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet nekoliko večji. Največ je bilo potrebe v devizah na Berlin in Dunaj. Tečaj deviz so ostali v glavnem nespremenjeni, le deviza na Dunaj je ponovno popustila od 7.9753 na 7.9704. Razen potrebe v devizah na Trst in Pariz je vso ostalo potrebo krila Narodna banka. V Vojni škodi je bil zabeležen večji zaključek po 419, pozneje pa je tečaj precej poskočil ter je prišlo še do zaključka po tečaju 430.

Zagrebska borza danes zaradi židovskega praznika ni poslovala. Kakor je iz tečajev beograjske borze razvidno, je tendenca v državnih papirjih dalje zelo čvrsta. Promptna Vojna škoda se je danes na beograjski borzi trgovala po 423 in 424, za december pa 427.

Devise in valute.

Ljubljana. Amsterd. 22.81, Berlin 13.5125 do 13.5425 (13.5275), Bruselj 7.9068, Budimpešta 9.8892, Curih 10.644, — 10.974 (10.969), Dunaj 7.9654—7.9654 (7.9704), London 275.90, Newyork 56.40 — 56.69 (56.59), Pariz 221.68 do 223.63 (222.68), Praga 167.60 — 168.40 (168), Trst 296.70 — 297.70 (296.70).

Beograd. Berlin 13.5125 — 13.5425, Dunaj 7.9654 — 7.9654, Bruselj 7.8918 — 7.9218, Budimpešta 9.8842 9.9142, Curih 10.644 do 10.974, London 275.50 — 276.80, Milan 295.75 do 297.75, Newyork 56.49 — 56.69, Pariz 221.63 — 223.63, Praga 167.60 — 68.40.

Curih. Zagreb 9.126, London 25.175, Newyork 517.25, Pariz 20.3125, Milan 27.685, Berlin 123.40, Dunaj 72.72, Praga 15.31, Bukarešta 3.07875, Budimpešta 90.20, Sofija 3.745, Varšava 58.05.

Elektri.

Ljubljana. Celjska 170 denar, Ljubljanska kredita 123 denar, Kreditni 170 den., Vevče 135 denar, Ruše 250 — 260, Stavnica 50, Sešir 105, Vojna škoda 419 — 430. Beograd. Vojna škoda 423 — 424, za december 427, investicijski 85, agrarne 53 do 54.25, Narodna banka 8166 — 8190.

Blagovna tržišča

Hmelj

+ 8 hmeljskih tržišč. Kakor poročajo iz Zata, je prvovrstni hmelj na deželi že veččinoma razprodan, kajti producenti so doslej prodali že 85 % letošnjega pridelka. Pa tudi v skladiščih v Zatu ni letos v nasprotju s preteklim letom večjih razpoložljivih zalog, ker so trgovci v zadnjih tednih odprodali velike količine, in sicer za izvoz in za potrebe pivovar. Za prvovrstni žateški hmelj je dalje povpraševanje po 700 — 775 Kč (23.50 — 26.05 Din za kg), za dobri srednji hmelj po 620 — 660 Kč (20.80 — 22.20 Din za kg) in za srednji hmelj po 550 — 600 Kč (18.50 — 20.15 Din). Na nürnbergskem hmeljskem trgu je znašal pretekli teden dovoz 1400 bal, prodanih pa je bilo 1000 bal. Cene za prvovrstni hmelj so stalne, za ostale kakovosti pa nekoliko popuščajo. V tranzitnem prometu je bilo zadnje dni prodanih nekaj večjih partij štajerskega hmelja po 35 — 45 mark (9.50 — 12.20 Din za kg) in neka partija izbranega alzaškega hmelja po 60 mark (16.25 Din za kg).

+ Vojvodinski hmeljski trg. Pretekli teden je bilo na vojvodinskem hmeljskem trgu nekaj več zanimanja za prvovrstno blago. Za izvoz v Nemčijo je bilo prodanih okrog 800 starih stotov prvovrstnega hmelja po 4 Din za kg. Za izbrano blago se je izjemoma dosegla cena 4.50 Din. Mnogo inozemskih nakupovalcev je že odpotovalo ter se je bati, da večine letošnjega pridelka sploh ne bo mogoče spraviti v denar, kajti za srednjevrstno in slabo blago ni nikakega zanimanja.

Les

+ Ljubljanska blagovna borza (14. t. m.). Tendence nespremenjena. Zaključenih je bilo 17 vagonov, in sicer 7 vagonov bukovih hlodov, 3 vagona bukovih drv, 4 vagona bukovih metlišč, 2 vagona jelševih hlodov in 1 vagon borovih brzojavnih drogov. Povpraševanje je za vsako množino borovih brzojavnih drogov (dolž 8, 10, 11, 12, 13 m), za 600 — 800 m³ brzojavnih drogov, smreka - jelka, samo 10 m dolgi, dalje za lipove plohe (od 2 m naprej, 16 cm širine naprej) in za jelove antene (18—20 m dolž, premer spodaj 25 cm).

Zito

+ Chicago (14. t. m.). Pri nekoliko popuščajoči tendenci notira decembarska pšenica 134½ centa, za mare 141½ in za maj 145 in eno osminco.

+ Žitni trg (14. t. m.). Zaradi današnjega židovskega praznika nista poslovali tako budimpeštanska, kakor tudi novosadska borza. Ker je v soboto zaradi narodnega praznika v Ameriki izpadel tudi promet na chiški borzi, ni bilo za kupčijo nikake vzpodbude. Na našem tržišču je situacija sicer povsem nespremenjena, vendar je bilo danes le malo kupčijskega prometa. — Dovož žita na ameriških tržiščih je v zadnjem času hitro popustil. Tako je na glavna tržišča Zedinjenih držav prišlo pretekli teden le 8.6 milijona bušlov napram 10.8 milijona bušlov v predpreteklem tednu in 21.7 milijona bušlov v odgovarjajočem tednu preteklega leta. Tudi v Kanadi je dovoz znatno manjši. Pretekli teden je znašal 13.8 milijona bušlov napram 24.2 milijona bušlov v odgovarjajočem tednu preteklega leta. V teh manjših dovozih je videti prve posledice slabše letošnje letine. Na dunajski borzi je bila preteklo soboto situacija nekoliko prijaznejša. Zaradi živahnega prometa z moko se je tudi dvignil promet z žitom. Jugoslovenska potiska pšenica (78/79 kg) se je za oktober nudila po 1.42 Kč za november pa po 1.45 Kč ex šlep Dunaj. Banaska pšenica (79/80 kg) se je za november trgovala po 11.55 holandska goldinarja fco Rotterdam, Amsterdam ali Hamburg. Čvrsta je bila tudi koruza, ki se je za maj trgovala po 1.10 Kč ex šlep Dunaj. Veliko povpraševanje je bilo po umetno sušeni koruzi, ki notira 1.12 — 1.125 Kč ex šlep Dunaj.

+ Ljubljanska blagovna borza (14. t. m.). Tendence nespremenjena. Zaključenih je bilo 5 vagonov, in sicer 2 vazona pšenice, 1 vagon koruze in 1 vagon činkvantina. Nudi se pšenica (slovenska postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, 80-81 kg po 245 — 247.5, baška 79/80 kg po 240 do 245.5, baška uzančno blago po 230 do 232.5, sremska, 80 kg po 235 — 237.5, slavonska, 77 kg po 220 — 222.5; ri: baška, 72/73 kg po 210 — 212.5; moka: ovc, fco Ljubljana, plač po prejemu blaga po 355 do 365; koruza: baška, zdrava, rešetana, slov. postaja, mlevska tarifa po 202.5 — 205, navadna tarifa po 207.5 — 210; činkvantin: zdrav, rešetan, navadna vozina, slov. postaja po 245 — 247.5; oves: baški, slov. postaja, navadna tarifa po 205 — 207.5.

+ Novosadska blagovna borza včeraj zaradi židovskega praznika ni poslovala.

Objava.

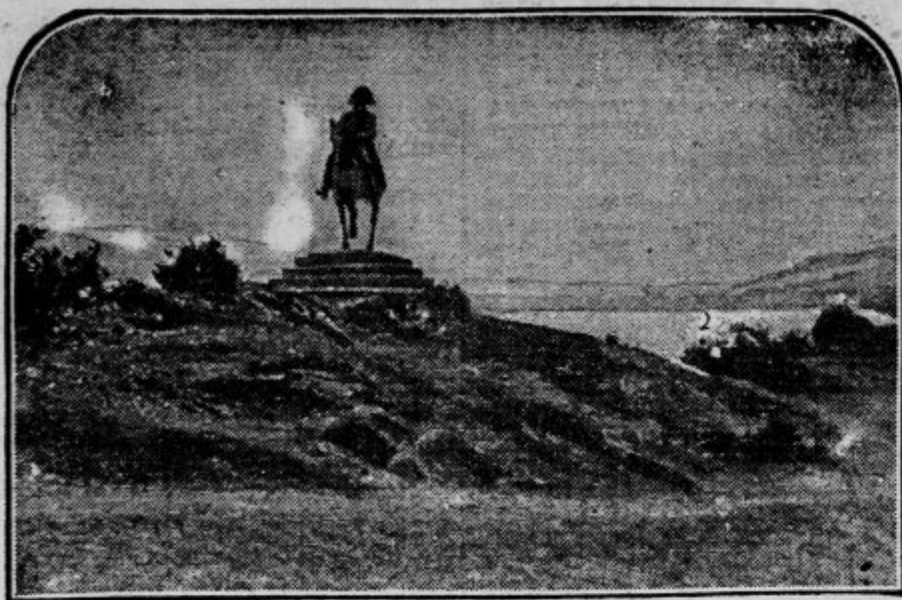
Upravni Odbor Samostalne Monopolne Uprave doneo je odloku pod M. Br. 22.602 od 27. septembra o. z. koja je odobril Gospodni Ministrar Finans pod Br. 242 od 3. o. m. sledeče sadržine:

»Da se čl. 1 i 1. stav. čl. 11 »Pravilnika za Denaturisanje i prodaju denaturisanog petroleuma« izmeni i kao izmenjeni da glase:

Čl. 1.

U cilju pomaganja domaće poljoprivrede odobrava se domaćim ralnicarima denaturisanje i prodaja denaturisanog petroleuma, namenjenog za traktore za pogon poljoprivrednih mašina, i to samo za: plug, drečaja, sejalica, žetelice, vršalice, sele

Iz življenja in sveta

Kip Napoleona Bonaparta v Lafareyu
prikazuje velikega Korzicana na konju s karakterističnim klobokom na glavi

Meteorologi napovedujejo zelo hudo zimo

Prognoze francoskih in nemških vremenslovcev se vjemajo.
— Usodepolne poplave v Indiji, visoki vodostaj Nila in njegov vpliv na vreme

Ze nekajkrat so letos pisali listi, da se nam obeta izredno trda in neizprosna mrzla zima. Ampak dokler je trajalo lepo vreme, ni hotel nihče verjeti, da bo temu tako. Šele v zadnjem času, ko je polagoma jel pritiskati hlad, se ljudje strahoma vprašujejo, ali bo tudi letos takšna zima kakor lani. Tem dvomljivcem lahko rečemo: Ne pogum! Na vrata trka zima, ki bo ostrejša od lanske.

Poprašali so o tem nekatere slovite meteorologe, n. pr. Hallmanna v Berlinu in Francoza Memeryja v Parizu. Oba sodita o predstoječi zimi zelo pesimistično. Hallmann pravi, da se lahko sklepa za pozimsko vreme iz poletja, ki je bilo zelo vroče. Po njegovi teoriji velja pravilo, da pride po vročem poletju v Srednji Evropi vedno trda zima. Francoski vremenslovca Memery se naslanja v svojih prognozah na teorijo solnčnih peg. Tudi po njegovem bo letošnja zima zelo huda. Da pa še bolj utrdi svojo napoved, je preiskal še teorijo o ponavljanju vre-

mena vsakih devet in devetdeset let. In teorija je potrdila njegove zaključke, ki niso za nas nič kaj razveseljivi, čeprav imajo znanstveno ceno.

Slednjič se je oglasil še meteorolog Grossmayr, ki objavlja v frankfurtskem vestniku »Die Umschau« slično vremensko napoved kakor Hallmann in Memery. Tudi po njegovem naziranju bo zima ostra. To sklepa iz dejstva, da so bile v Indiji nedavno velike poplave, nadalje pa iz poročil, da je struga Nila letos zelo visoka. Oba ta fakta imata na vremensko tvorbo bodoče zime najdalekosežnejši vpliv. Znanstvena poročila potrjujejo domnevo, da je zima po takih dogodkih vedno katastrofalna. Struga Nila je bila n. pr. tako visoka zadnjič l. 1916., in res je bila sledeča zima izredno mrzla, kar povedo lahko vsi, ki so bili na bojišču, pa tudi tisti, ki so ostali doma in se niso imeli ogreti ob čem, ker ni bilo kuriva, da bi bili z njim ogreli hladna stanovanja.

Napoleon in mačke

Ta resnična zgodba je zabeležena v zgodovini kot edina smešnica v zvezi s tragedijo velikega cesarja.

Ko se je pripravil Napoleon leta 1815. k potovanju na Sv. Heleno, v svoje zadnje domovanje, so se prikazali čez noč v Manchesteru, velikem trgovskem mestu, številni lepaki. Navedeni so, da hudo trpijo otočniki na Sv. Heleni od miši in podgan ter je sklenil Napoleon zato vzeti s seboj 10.000 mačk. Dobil je tozadevno dovoljenje, a mačke mora nabaviti na Angleškem, ker bi se odhod sicer zaslekel. Po kristaniških mestih pa je takrat vladala podganja kuga. Zato je sklenila vlada razpisati nabavo v Manchesteru, kot najbližjem zdravem mestu. Mestni blaginjak je dobil na log izplačati po 16 šilingov za odraslega mačka in po 10 šil. za mačko, po 2 šil. za mladega in po 2 pence za vsako mladoorojeno mačko. Angleški državljani, ki bi bili voljni za te cene prodati svoje mačke, naj se tudi zavedajo, da izkažejo plemenito uslugo premaganemu dolgoletnemu sovražniku.

Našo se je veliko ljudi, ki so prišli s svojimi mačkami na magistrat. Ko so se naposled prepričali, da jih je neki šaljevec potegnil, so kar odvrgli svoje mačke v poslopju ali na trgu. Tisti teden je morala manchesterska policija vpriporiti pravcati lov na mačke in je ustrelila nad 4000 žrtev te potegavščine. Najbolj vročehrvni mačje-rejci so celo postali jezni na mesto in hoteli iz maščevalnosti zasesti ter vpeleti magistrat. Na vpitje iz uradov vrženih uradnikov so prišli vojaki in so morali streljati v razburjeno množico. 36 ljudi je bilo težje ali lažje ranjenih. Mestne oblasti so razpisale 50

funtov sterlingov nagrade onemu, ki bi pomagal prijeti povzročitelja vseh teh nepravil, vendar je pa ostal zlikovec do danes neznan.

Morilec je sprejel drugo vero

Znani Feliks Gartner, bivši avstrijski častnik in morilec egiptске prince Džidžije Muheb, je prestopil v katoliško cerkev tik predno so ga prepe-ljali v kaznilnico v Steinu, kjer mu je predsedati dvanajst let. Gartner je vzrasel prav za prav kot katolik, a ko se je poročil iz dobičarskih razlogov z Angležinjo Mac Carveyev, je postal protestant. Isti praktični razlogi so ga napotili sedaj, da se je vrnil v katoliško vero. Slišal je bil namreč, da pridejo jetniki katoliške veroizpovedi v kaznilnico v Steinu, kjer se jim godi za malenkost bolje nego evangeličanom v kaznilnici v Garstenu. S tem se je mož okoristil.

Obsodba komtese Monrojske
Komteso Helgo Monrojsko, ki je kradla in ponarejala dokumente, da bi pomagala svojemu zadolženemu zaročencu, ritmojstru Wedlu, so berlinski sodniki obsodili pogojno na 3 in pol meseca ječe in na delno plačilo sodnih stroškov.

Damam za lepo jesen

prelep, modern, damski plašč, sebi pa Trenchcoats plašč iz ateljeja tvrdke DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Še en izdelovalec zlata

Med tem ko zanima nemško javnost in oblasti slučaj modernega alkimista Franca Tausenda, ki se mu je baje posrečilo pridobiti zlato iz svineca, poročajo že o novem čudodelcu te vrste. V Gunzenhausenu pri Nürnbergu se je oglasil neki Reichardt, po poklicu mazač, ki trdi, da zna tudi on spreminjati svinec v zlato. To zmožnost si je pridobil iz neke stekleničice iz časa tridesetletne vojne, ki jo je našel baje v starem obzidju gunzenhausenskega mesta. Svoje skrivnosti pa seveda noče izdati. Mimo grede: Monakovski listi so zvedeli, da so dovolili Tausendovemu prijatelju, ki mu je pomagal pri poskusu izdelovanja zlata v monakovski kovnici denarja, da je izročil čudodelcu škaflo cigarete in vprašujejo, da-li so to škaflo tudi tako natančno preiskali kakor oba alkimista.

Spomenik iunaški služkinji

Na Sterneckovem trgu na Dunaju so postavili spomenik služkinji Margareti Manhardtovi, ki je l. 1926. za ceno lastnega življenja rešila oba otroka svojih gospodarjev Bila je z njima na sprehodu, ko je nenadoma pridrvel s sodi za pivo naložen voz. V zadnjem trenutku je pahnila starejšega otroka, dečka, in voziček z dekle od sebe, samo pa je voz povozil. Na potu v bolnišnico je izdihnila. Spomenik je izdelal kipar Riedl in je gotovo prvi te vrste.

Zgodovina v slikah

V Budimpešti so dogradili novi delni arhiv, ki so mu stene preslikali s prizori iz madžarske zgodovine. Med drugimi freskami je ena, ki predstavlja grofa Mihaela Karolyija in Belo Kuna kako podpisujeta tako imenovani »dokument združenja«. Ta slika je vzbudila pozornost bivšega revolucionarkega ministra in sedanjega odvetnika Vincenca Nagvija, ki je v imenu grofa Karolyija vložil tožbo, češ da gre za zgodovinsko potvorbo in razžaljenje časti. Omenjenega dokumenta namreč ni podpisal Karolyi, temveč sta ga postavila Bela Kun in Zigmunt Kunfi.

Kuga v Aleksandriji

Pred kratkim se je pojavila v Aleksandriji kuga, ki se čim dalje bolj širi. Zlasti v predelih, v katerih živijo Arabci, divja z rastočo silo. Zdravstvene oblasti so odredile splošno cenjenje, ki ga izvajajo brezobzirno. Občinska uprava jim je dala na razpolago 12 tisoč funtov. Kugo se razširila podgan. Egiptska vlada je pozvala angleškega strokovnjaka Henryja Clava, da bi prevzel uničevalen pohod proti tem škodljivkam.

Macdonald v anglosaški Ameriki

Prvič kar pomni zgodovina je obiskal angleški ministrski predsednik Zednjene države, Poleg Macdonalda, ki vrti v roki cilindar, sedi ameriški državni tajnik Stimson, ki je dodeljen Macdonaldovemu spremlstvu v imenu ameriškega državnega prezidenta Hooverja

Sramotna pot za šoferje

V Rumuniji so zaradi čestih avtomobilskih nesreč uvedli sramotilne postopek za šoferja, ki zakrivi nesrečo. Vozarju obsejlo okrog vratu tablico z napisom »Šofer« in ga eskortirajo z orožnikom skozi ulice. Kazen je sicer trda, vendar pa glede na množice se katastrofe, upravičena

Čevljar — izumitelj

Frankfurtski brezposelni čevljarški pomočnik Werner je na vsak način hotel izumiti raketo, ki bi gorela 20 minut, izdelal jo je in malo je manjkalo, da ni z njo tudi v resnici zletel v zrak. Njegove sosedje se prestrašili te dni grozovit pok. Ko so prihiteli v njegovo podstrešno stanovanje, so ga našli vsega opečenega med gorečim pohištvom. Gasilci so preprečili večjo požarno nesrečo, Werner, ki so ga prepeleli v bolnišnico, pa je izpovedal, da je hotel izumiti raketo za po-le v svetovni prostor. Sestavil je model iz 50 cm dolge in 10 cm široke cevi in ga napolnil s 7 kg najnevarnejšega razstreliva. V svoji naivnosti ni niti slutil, kakšen pekleni stroj je bil spravljal skupaj. Le srečnemu naključju gre hvala, da ni vse poslopje zletelo v zrak.

Strupeni plin v cerkvi

V Kefermarktu pri Lincu je stara cerkev, ki ima znamenit oltar v got-skem slogu. Oltar je iz lesa in bi ga morali že davno restavrirati, ker so se ga lotili črvi. Te dni ga je pregledala posebna komisija, ki je izjavila, da je mogoče priti črvm do živega edino s prusko kislino. Odločili so se torej, da bodo cerkev za 14 dni zaprli in jo zapliniti. Orožniki jo bodo v tem času čuvali noč in dan. V prihodnji pomladi bodo nato izvršili potrebna popravila.

Zdravnik, ki bife pacijentim jo v obraz

Sodišče v Sondershausenu na Nemškem je razpravljalo o nenavadni tožbi proti nekemu zdravniku, dr. Woldhausu iz Frankenhausea. K temu zdravniku je prišla pred nedavnim neka ženska, da bi jo operiral na prsih. Ko je med operacijo v narkozi zavpila in se hotela obrniti, jo je zdravnik baje rnil z udarci v obraz. Zdravnika so sodniki obsodili, vendar ga je prizivno sodišče oprostilo, ker so strokovnjaki, na ponovni razpravi izjavili, da so utegnile biti sicer neznatne rane v obrazu pacientinje posledice kakšne slučajne zdravnikove manipulacije med operacijo, ko je hotel operiranko pomiriti.

Radio

Izvleček iz programov

LJUBLJANA (573 m). ZAGREB (307 m). BEOGRAD (429 m). PRAGA (342 m). BRNO (432 m). VARŠAVA (1411 m). DUNAJ (517 m). BERLIN (418 m). FRANKFURT (390 m). LANGENBERG (473 m). STUTTGART (360 m). BUDIMPEŠTA (550 m). LONDON (Darenty 1533 m). RIM (441 m). STOCKHOLM (Motala 1348 m).
Torek, 15. oktobra.

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. 13: Napoved časa, borza, reprodukcijska glasba. 13.30: Poročila iz dnevnikov. 17: Koncert radio-orkestra. 19: 400letnica prvega poraza Turkov pred Dunajem. 19.30: Predavanje o fotografiranju. 20: Klavirski večer pđ. Pozenelove. 21: Koncert radio-orkestra. 22: Napoved časa in poročila. 22.15: Lahka glasba.

Sreda, 16. oktobra.
LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. 13: Napoved časa, borza, reprod. glasba. 13.30: Poročila iz dnevnikov. 17: Koncert radio-orkestra. 16.30: Oroški kotiček. 19: Uprava in gospodarstvo v Irliji (prof. Kranjec). 19.30: Francoščina. 20: Prenos koncerta iz Prage. 22: Napoved časa in poročila.

ZAGREB 12.30: Reprodukcijska glasba. 17.30: Poljuden popoldanski koncert orkestra. 20.30: Norveški večer. — BEOGRAD 12.40: Koncert radio-kvarteta. 20: Večerni koncert. 21.20: Tragikomedia. 21.40: Poročila. 21.55: Koncert orkestra balajak. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. 19.05: Koncert lahke glasbe. 20: Prenos programa iz Brna. 22.30: — BRNO 16: Popoldanski koncert. 19.05: Večerni koncert orkestra. 20: Norveški večer. 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Popoldanski koncert. 16: Koncert orkestra. 19.30: Prenos iz muzeja. 20.05: Norveški večer. — BERLIN 16.15: Lahka glasba. 18.15: Zabaven program. 19: Sonete. 20: Prenos opere iz gledališča. 21: Offenbachova glasba. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.15: Koncert Wagnerjevih skladb. 20: Norveški večer. — LANGENBERG 17.35: Voda glasba. 20.20: Norveški večer. — Lahka godba in ples. — STUTTGART 16.15: Prenos koncerta iz Stuttgarta. 20: Norveški večer. — Mešan program. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert kvarteta. 12.05: Koncert solistov. 17.40: Ciganska godba. 20.30: Norveški večer. — Lahka glasba. — LONDON 20.45: Kabaretni program. 22.25: Dramski večer. — Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. 21: Verdijeva opera »Moč usode«. — STOCKHOLM 20: Norveški večer. 21.55: Godba za ples.

Volna

apartnih barv za pull-overje, žemperje in obleke. Došla tudi posebna volna »Ivora-Frotté« za blazine in čepice.

TONI JAGER,

LJUBLJANA, Dvorni trg 1.

VINO!

Tvrda Lasan v Mostah na Selu nudi prvovrstno dalmatinsko vino na debelo po znižani ceni.

Se priporoča ROKO LASAN.

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

12514

Kurt Miethke:

Kdo verjame v Špelco?

1. oktobra so priobčili vsi vodilni newyorški časniki inserat sledeče vsebine:

»Kdo verjame v Špelco?

Te besede je izgovoril snoči v radiu ženski glas in sicer ob 8.47. Kdo mi lahko pove, s katere postaje? Prosim vsakogar, ki bi to vedel, da mi pomore! Moja življenska srečavisi na tem. Jack Soames, 15. cesta, Peachbuiding, 13. nadstr.

Če izide takšen oglas v newyorških listih, kaj menite, kakšne so njegove takojšnje posledice? Takojšnja posledica v našem slučaju je bila ta, da je ostavil mlad mož četrt ure po izidu oglasa dvigalo v 13. nadstropju Peachbuidinga in potikal na vrata, na katerih je stalo ime Jacka Soamesa.

»Napreji!« se je odzval krepak glas in mlad mož je odprl.

»Dober dan, gospod.«

»Dober dan, s čim vam morem postrežiti?«

»Ali ste vi, gospod Soames, gospod Jack Soames?«

»Sem.«

»Oddali ste zanimiv oglas. Pošljia me »Newyork Herald«.

»Newyork Herald«.

»Newyork Herald«.

meni, da se bodo njegovi bralci zanimali za ta slučaj. »Newyork Herald« —

»Bodite kratki.«

»Ali mi hočete pojasniti, kaj tiči za tem oglasom, gospod Soames?«

Gospod Soames se je zagledal v strop, prižgal si je počasi cigareto in dejal:

»Čemu ne. Morda bi kakšen članek koristil. Gospod —

»Thunder.« se je priklonil mladi mož.

»Gospod Thunder, ves sem nesrečen. To je sentimentalna zgodba, ki jo boste slišali. Pred desetimi leti sem ljubil. Kakor ljubimo, ko nam je tri in dvajset let. Bila je preprosta modistka. Imela je južne lase in južno polt, toda oči so ji bile svetlosinje in ni bila samo najlepša, ampak tudi najbolj nevarno bitje, kar sem jih spoznal. Imenovala se je Dorothy Willsova. Odkril sem ji svojo ljubezen in sva se zaročila. Živela sva srečno, cela dva meseca. Potem je ponorela. Vtepla si je v glavo, da je velika igralka. Poskusil sem, da ji to misel izbijem. Ni bilo mogoče. Ostala je trdovratna.«

»Onostite.« je dejal reporter in prenehal pisati. »ne oddaljujva se od predmeta. Kaj ima ta onostite mi, zastarela ljubzenska zgodba opraviti z oglasom?«

»Zastarela?« se je razhudil gospod

Soames. »Zastarela! Kaj takšnega ne zastari nikoli! Danes ljubim Dorothy prav tako kakor takrat. In vrh tega je to še v prav veliki zvezi z oglasom. Torej tedaj mi je Dorothy ušla. Zvedel sem, da se je ponudila ne vem katere-mu zakonitemu odru in sem jo tudi iskal, pa je nisem nikoli več našel. Snoči pa sedim pri tej stvari tu — gospod Soames je pokazal z iztegnjeno roko na radioaparatu, ki je stal na majhni mizi ob oknu — sedim in poskušam po aparatu. Hipoma prishluhem. Roke se mi začnejo trepeti. V aparatu je spregovoril mehak, dovršeno lep ženski glas. Takoj sem ga spoznal, bil je nje glas. Govorila je o neki Špelci. Vse sem pozabil, kar je dejala le ta stavek mi je ostal v spominu: Kdo verjame v Špelco? Brez diha sem prishkušoval nje glasu in požiral vsako njeno besedo. Dorothy! Končno sem te našel! Kajti bilo je jasno, da mi je pokazati le konca njene točke in bom zvedel, od kod govori. In ko bi to zvedel, bi mi bilo lahko zvedeti nje ime, nje današnje ime, ki ga nosi kot igralka. nje naslov, vse, vse.«

»Nu, torej! Čemu pa ste dali potem tisti oglas?« je vprašal novinar z zanimanjem.

»Predstavljajte si mojo smolo! Hino ma je prenehal glas govoriti, namesto

tega pa se je oglasil iz mojega aparata strahovito raglajoč hrup, hudič si ga vedi, od kod ta motnja. Nisem se drznil niti dotakniti se aparata, iz strahu, da izgubim postajo.«

»Naravnost razburljivo.«

»In še kako razburljivo! Pomislite, ta strašni hrup je trajal štirinajst minut. In ko je umolknil, je umolknil tudi aparat! Skoraj da nisem zatulil od jeze! Takšno smolo imam pač samo jaz, samo jaz. Jack Soames!«

Vstal je in stopil nekolikokrat ljuto po sobi gja in sem. Potem je obstal pred reporterjem in dejal:

»Ni napaka, da ste tu. Napišite članek. Če hočete, vam dam nje sliko. Tu je.«

Vzel je iz omare fotografijo lepega, vitkega dekleta v zastarelem kostumu.

»Če sliko objavite, morda le nekaj zvem o njej. Sem čisto obuman. Tako blizu se mi je videl uspeh! In nesramna motnja v aparatu mi je razdrila vse nadele!«

Gospod Thunder je stisnil gospodu Soamesu roko. Deloma zato, da mu s tem izrazi svoje sožalje, deloma zato, da se poslovijo, ker se mu je mudilo. Senzacionalni članek je moral še v večerno izdati.

Pohitel je k dvigalu, ki se je bilo

pravkar ustavilo. Vrata so se odprla in gospod, ki se mu je mudilo, je skočil iz dvigala.

»Cole!« je zaklical Thunder. »Vi ste pač tudi skrivnostni iz radia na sledu?«

»Kako tudi? Ali ste bili vi morda že tu?«

»Seveda!« se je zarežal Thunder. Dvigalo je šmilo navzdol in Thunder je komaj še ujel Coleov razljučen obraz.

»Newyork Sun«, ki ga zastopa Cole, bo pač s svojim člankom prišepal za »Newyork Herakdom!«

S tem se je začela tekma. Vsak newyorški list je poročal s celimi stolpci o tej napeti zadevi in stavek: »Kdo verjame v Špelco?« je dobil peruti.

Nič se ni zgodilo.

Dorothy niso našli.

Gospod Soames je pripravoval vsak dan dvajsetim reporterjem, da ga nesreča vedno bolj tlačijo in listi so priobčevali slike z navsili:

»Nesrečni gospod Soames ob radioaparatu!« ali »Nesrečni gospod Soames študira liste o radiu, iščeč Dorotejino ime.«

Vse brezzične postaje so že bili povprašali, tako v Ameriki kakor v Evropi, a nobena ni vedela, kdo bi bil izgovoril stavek: »Kdo verjame v Špelco?« Tako so prešli štirje tedni.

Donald Keyhoe:

„Gusar v oblakih“

Letalski roman

9. poglavje.

Se dolgo se je Dick spominjal tistega dne. Usojeno mu je bilo, da ostane čuden in pretresljiv izmed vseh dni njegovega življenja. Dospela sta bila do hiše, do velike Randove hiše, ki je stala na griču in gledala preko nemirnega mesta. Dicka je prešinila misel, od katere mu je kri hitreje zaplala v žilah.

Namenil se je, da v senčni veži objame Mary, da jo krepko stisne k sebi ter ji ugrabi prvi in edini poljub, ki je kdaj kaj pomenil zanj.

Ali okolnosti, ki jih ni mogel naprej slutiti, so izpodnesle ta načrt. Veža je bila res da senčna in stopnja sta vanjo, kakor je računal Dick. Toda ko ji je položil prste na laket, se je polastila mladenke nenadna plahost; iztrgala se mu je in stekla navzgor, do zavinka stopnic. Tam se je okrenila in ga pogledala s sijočimi, srečnimi očmi, polnimi sladke zadrege.

»Stopite v knjižnico, Dick, in vzemite kako knjigo v roke. Kmalu se vrnem k vam.«

A nič podobnega se ni zgodilo. Dick ni vzel knjige v roke in v njegovi nestrpnosti se mu je zdelo, da so minile ure, preden se je pokazala.

Ko je hodil tako z rokami v žepih sem in tja ter v napetosti dvigal obrvi, je časih blisnil skozi njegovo blaženo sanjarijo misel na ubogega Lawsons in na skrivnost njegove smrti.

Nato je začul njen korak. Stopil je k vratom. Dospela je bila v vežo in Dick je opazil, da se je preoblekla in napravila nekaj skrivnostnega s svojimi lasmi — z eno besedo, da je svojo lepoto še polepšala — zanj, za Dicka!

A preden se ji je utegnil približati, je zvonček pri vratih tiho zapel. Služkinja je prihitela po veži in odklenila. S praga je brez obotavljanja izpregovoril trd in miren glas:

»Rad bi govoril z Mr. Random.«

»Ni ga doma.«

»Počakal bom, da pride.«

V vežo je stopil možki in za njim še eden. Tudi kdor ni detektiv, bi bil takoj uganil, da sta detektiva.

Mary Randova je pristopila k njima.

»Očeta ni doma, ali mista slišala?«

»Kdaj mislite, da se vrne?«

»Ne vem.«

»Kje pa je?«

»Ne vem.«

»Kdaj je odšel z doma?«

»To vprašajte očeta sami. Sporočim vam, kakor hitro pride.«

Mož, ki je govoril z njo, je dobil malone očetovski obraz.

»Draga gospodična, midva nisva prišla na čaj. Prišla sva poizvedovat zaradi umora. Ne ganeva se nikamor, ampak ostaneva.«

Mary se je obrnila k Dicku s prelestno žensko gesto, ki je položila vso zadrego na njegova ramena.

»Čujte,« je izpregovoril, a preden je utegnil končati, so se vrata iznova odprla in v vežo je stopil stari Rand.

Osuplo je pogledal na prizor, ki se je ponujal njegovim očem. Njegov obraz je bil videti nekam čuden; Dicku se je zazdelo, da mora biti na smrt utrujen.

»Gospod Rand?« ga je ogovoril prvi detektiv.

»Da, jaz sem. Kaj želite?«

»Moje ime je Grahame, policijski nadzornik. Prišel sem poizve-

doval zastran vašega nastavnika Lawsons, ki je bil davi umorjen.«

»Umorjen!«

»Tako je.«

»Saj ni mogoče!«

»Umorili so ga in četrt milijona dolarjev, ki jih je imel na letalu, je izgubil.«

Rand je iztegnil roko, kakor bi tipal okoli sebe. Njegov obraz je mahoma postal ves star in brezpomočen. Ko je tako blodil z očmi, je najprej opazil Dicka, nato je ustavil pogled na hčeri.

»Mary, kaj je to?«

»Resnica je, očka. Ubili so ga. Mr. Trent, evo ga, je našel njegovo truplo.«

Detektiv je pogledal in njegove sive oči so ostro premerile Dicka.

»Trent je vaše ime?«

»Da.«

»Prav. Potrebovali vas bomo.«

»A kaj je to?« je vprašal Rand. »Se zdaj mi ne gre v glavo. Lawsons je bil umorjen? Kdo ga je umoril?«

»Prav zato sva tu, da najdeva morilca.« Detektivov glas je postal mahoma osoren.

»Jaz vam ne morem ničesar povedati. Saj nisem niti vedel, da se je ta strahota vobče zgodila.«

Detektiv je stopil korak naprej. Segel je v žep in potegnil iz njega nekaj črnega.

»Ali ste že kdaj videli tole?«

»Kako — kaj — to je moja Lugerjeva pištola!«

»Tista, s katero je morilec razbil Lawsons glavo,« je mirno dejal detektiv.

Stari letalski veteran je obletel z očmi obraze prisotnih, ki so se vsi obračali proti njemu.

»Ali,« je zajecjal, »menda vsaj ne mislite, da sem jaz — oh, kako bi mogli? ... Pojasniti vam moram, da sem davi sam dal Lawsons to pištolo. Dal sem mu jo, tik preden je odletel. Toliko denarja je imel s seboj. Prišlo mi je na um, da bi bilo dobro, če bi bil oborožen. Naši pilotje navadno ne nosijo samokresov.«

Mary se je kratko, razdraženo zasmejala.

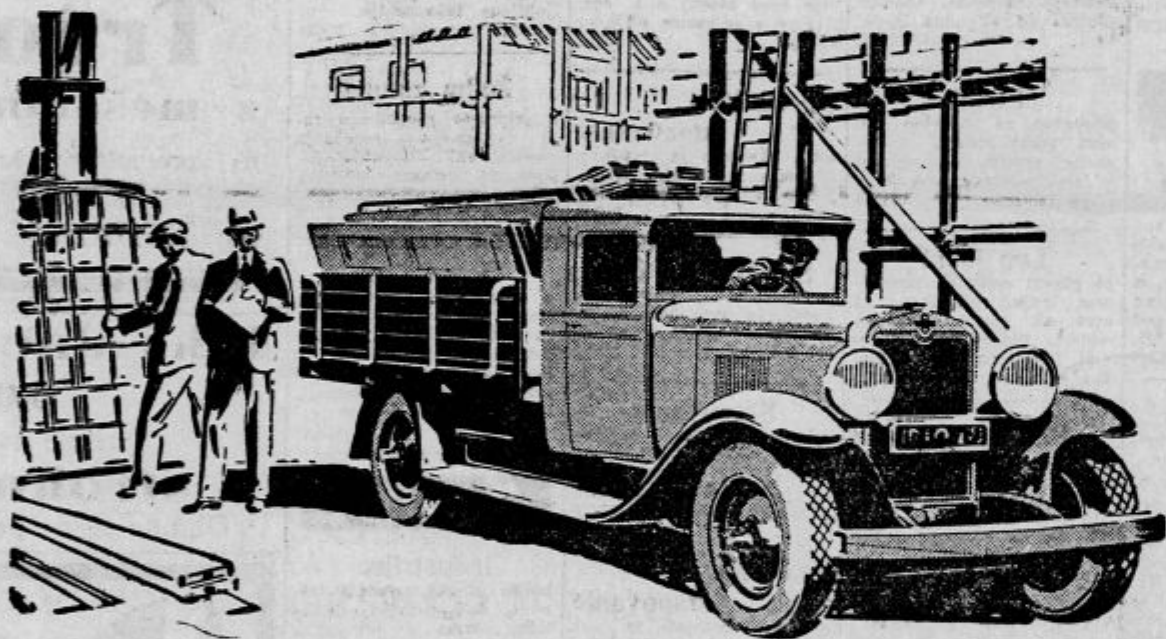
»Ali zdaj vidite?« je vprašala detektiva. »Ali vidite, kako se je zgodilo? Nu, ali zdaj pojdete ali ne?«

Toda on ji ni odgovoril. Osorno je nadaljeval izpraševanje njegove očeta.

»Sami ste mu dali to pištolo, pravite?«

»Da.«

Ekonomično vzdrževanje in lahkota repariranja sta tista dva činitelja, ki sta proslavila tovorni avto Chevrolet

Širše polje udejstvovanja in sredstva zanj: vtem je zanesljivost kupčijskega uspeha

Motorni tovorni voz je ti-sto moderno sredstvo, ki daje trgovcem vseh kupčijskih strok možnost razširjenja kroga odjemalcev in zvišanja dobičkov.

Z ustvaritvijo tovrnega avta Chevrolet in s tem, da ga leto za letom izpopolnjuje, stremi General Motors za tem,

da čim bolj zniža troške to-naže na kilometer prevoza. Na preizkuševalnem terenu druž-be General Motors so tovorni vozovi Chevrolet prevozili sto tisoče kilometrov na vseh mo-gočih vrstah cest: pri tem so imeli Chevroletovi inženjerji priliko, po potrebi izboljšati ša-sijo in izpopolniti motor.

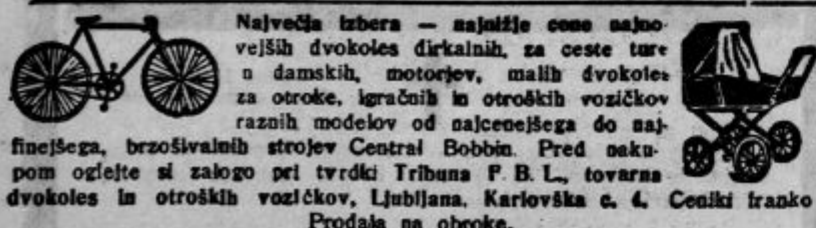
Uspeh tega je tovorni avto, ki ga videte na cesti, ne pa v reparaturni delavnici. Farmarji, lastniki avtobusov in mali trgovci so tako navdušeni nad nizkimi troški vzdr-ževanja in majhno porabo ga-zolina, da se rajši odločijo za nakup tega voza kakor ka-terejakoli drugega šestcilin-drskega tovrnega avtomo-bila.

Obiščite najbližjega zastop-nika Chevroleta, da se pre-verite o solidnosti šasije in iz-berete karoserijo, ki najbolj ustreza vašim zahtevam.

CHEVROLET TOVORNI AVTO

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — MARQUETTE — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE — CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI AVTOMOBILI — G. M. C. TOVORNI AVTOMOBILI FISHERJEVE KAROSERIJE

PROIZVODI GENERAL MOTORS

Največja izbira — najnižje cene naj-večjih dvokoles dirkalnih, za ceste tar-n damskih, motorjev, malih dvokoles za otroke, igračnih in otroških vozčkov raznih modelov od najcenejšega do naj-finjšega, brzovalnih strojev Central Bobbin. Pred naku-pom ogledajte si zalogo pri trgovki Tribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska c. 4. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

PUH — PERJE
R. MIKLAUČ LJUBLJANA

Gorenjci!

Ne delajte si nepotrebnih stroškov pri nakupu le-senskega in zimskega blaga. pohitite v

**Radovljico in na Bled
k Dinko Savnik-u**

Tam boste ravno tako postreženi kakor v Kranju in Ljubljani, toraj ne zamudite prilike ogledati si bo-gato zalogo modernih vzorcev. — Cene zalamčeno nizke kakor v vsaki največji trgovini! 12.443

Le en sam poset! In oplačan je Vaš trud!

Original
! LUTZ peč

Peči Monolit
in Ekonomia

Velika zaloga!

I. G. GUZELJ
LJUBLJANA VII.

Sv. Jerneja cesta 5
Telefon 3252

GLASBENI INSTRUMENTI
gramofoni, harmonike
direktno iz
Tovarne
oz. tov. skladišča
ZAHTEVATE BRZODELAVNO
KATALOG
Meinelt & Herold
Maribor št. 101-A

Naznanilo!

Podpisani naznanjam svojim cenj. odjemalcem ogiljkove kisline »SECURITAS«, da bom v kratkem predložil zalogo v Ljubljano. V zvezj s tem morajo biti vsi cilindriški konti in faktorni saldi do 1. novembra v redu, zato naj vsi moji odjemalci vrnejo do konca t. m. vse prazne cilindre, ker bi bil sicer primoran po 1. novembru brez izjeme za zapadle cilindre zaračunati najemnine v najvišji meri in vse nad eno leto izposojene cilindre iztrijati. Ta izjava naj se smatra kot osebna in prošnja zato v obojestranskem interesu za izpolnitev.

Naslov nove zaloge v Ljubljani bo pravočasno naznanjen in se bom potrudil, da kar najtočneje postrežem vse svoje odjemalce. Pomanjkanje ogiljkove kisline na višku sezije ni morda pripisovati okolnosti, da tovarna ni mogla izdelati dovolj kisline, temveč so temu vzrok same muftrivi odjemalci, ki niso pravočasno vrnili praznih cilindrov in opozarjam, da se bom v bodoče strogo držal pri prodaji dogovorjenih pogojev.

12504

Z odličnim spoštovanjem

Franc Paar

zaloga ogiljkove kisline SECURITAS, Jesenice.

Makulturni papir po 4 Din kg Naslov v upravi »Jutra«.

E. Müller roj. Milkovič Jenuzeveč

vabijo vse prijatelje in znance, da obiščejo na novo orientalsko reno-virano restavracijo Koditay na Dunajski cesti 71 nasproti artiljerijske vojašnice. Postreženi boste s pravo turško kavo in pristno kapljico od 12 Din naprej.

12441

Se priporoča za obilen obisk.

Predilne in tkalske delavce in delavke

sprejme velika predilnica in tkalnica v vzhodni FRANCIJI. Visoke plače. Stanovanje zagotovljeno. Ob enoletni pogodbi povrne potne stroške. Ponudbe pod »Visoke plače« na oglasni oddelek Jutra. 1.515

Rožbina Pust naznanja tužno vest, da je nje predraga teta, gospa

Marija Jager-Parašuh roj. Pust
posestnica in gostilničarka

po dolgotrajni bolezni danes ob pol 7. zjutraj, previdena s tola-žili sv. vere v 79. letu starosti preminula.
Pogreb se vrši v sredo, dne 16. oktobra ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Maša zadušnica se bo služila v farni cerkvi dne 16. t. m.

Trbovlje, 14. oktobra 1929.

Žalujoči ostali.